

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA POWIATU ŻYWIECKIEGO**

ZLECENIODAWCA:

POWIAT ŻYWIECKI

ul. Krasińskiego 13, 34-300 Żywiec
tel.: 33 861 24 24, faks: 33 861 46 23
mail: starostwo@zywiec.powiat.pl, www.starostwo.zywiec.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak
Sebastian Kulikowski

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ :

- 1) *Starostwo Powiatowe w Żywcu,*
- 2) *Urząd Gminy Czernichów,*
- 3) *Urząd Gminy, Gilowice,*
- 4) *Urząd Gminy Jeleśnia,*
- 5) *Urząd Gminy Koszarawa,*
- 6) *Urząd Gminy Lipowa,*
- 7) *Urząd Gminy Łękawica,*
- 8) *Urząd Gminy Łodygowice,*
- 9) *Urząd Gminy Milówka,*
- 10) *Urząd Gminy Radziechowy Wieprz,*
- 11) *Urząd Gminy Rajcza,*
- 12) *Urząd Gminy Ślemień,*
- 13) *Urząd Gminy Świnna,*
- 14) *Urząd Gminy Ujsoly,*
- 15) *Urząd Gminy Węgierska Górka,*
- 16) *Urząd Miasta: Żywiec,*
- 17) *Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu,*
- 18) *Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,*
- 19) *Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,*
- 20) *Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Karpacki w Krakowie,*
- 21) *Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie,*
- 22) *Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,*
- 23) *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku – Białej,*
- 24) *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, Delegatura w Bielsku – Białej,*

- 25) *Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,*
- 26) *Nadleśnictwo Jeleśnia,*
- 27) *Nadleśnictwo Ujszoły,*
- 28) *Nadleśnictwo Węgierska Górka,*
- 29) *Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,*
- 30) *Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach,*
- 31) *Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach, Oddział Biura Parków w Żywcu,*
- 32) *Polską Spółkę Gazownictwa Oddział w Zabrze,*
- 33) *Tauron Dystrybucję S.A. Oddział w Bielsku – Białej.*

WFOŚiGW w KATOWICACH

***Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Katowicach***

***Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.***

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	6
1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	6
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŻYWIECKIEGO” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	7
2.1 POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	13
3. STAN ŚRODOWISKA.....	16
3.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	16
3.1.1 <i>Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia.....</i>	<i>16</i>
3.1.2 <i>Warunki klimatyczne .....</i>	<i>20</i>
3.1.3 <i>Hydrografia.....</i>	<i>21</i>
3.4 BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE, WARUNKI GLEBOWE	21
3.1.5 <i>Warunki przyrodniczo – krajobrazowe .....</i>	<i>23</i>
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	28
4.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	28
4.2 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	30
4.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	31
4.4 HAŁAS	32
4.5 PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	33
5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	35
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	38
6.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	39
6.2 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZAGROZEŃ HAŁASEM.....	43
6.3 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	45
6.4 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	46
6.5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	49
6.6 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	51
6.7 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE OCHRONY GLEB	53
6.8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW	55
6.9 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W TYM LEŚNYCH	58
6.11 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZAGROZEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI.....	61
6.2 PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	63
7 PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	66
8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	68
9 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	69
10 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	70
11 STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	71

SPIS RYSUNKÓW:

<i>Rysunek 1 Lokalizacja powiatu żywieckiego na tle województwa śląskiego</i>	16
<i>Rysunek 2 Podział powiatu na jednostki administracyjne</i>	17
<i>Rysunek 3 Sieć drogowa powiatu żywieckiego</i>	18
<i>Rysunek 4 Obszary przyrodniczo cenne na tle mapy powiatu żywieckiego</i>	19
<i>Rysunek 5 Powiat żywiecki na tle budowy geologicznej województwa śląskiego</i>	22
<i>Rysunek 6 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu żywieckiego</i>	27

SPIS TABEL:

<i>Tabela 1 Obszary interwencji zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”</i>	9
<i>Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego</i>	13
<i>Tabela 3 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu</i>	24
<i>Tabela 4 Liczbowe zestawienie pomników przyrody na terenie powiatu żywieckiego</i>	26
<i>Tabela 5 Ocena stanu środowiska powiatu żywieckiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska</i>	34
<i>Tabela 6 Obszar interwencji 1: „Ochrona klimatu i jakości powietrza”- analiza planowanych zadań</i>	39
<i>Tabela 7 Obszar interwencji 2: „Zagrożenie hałasem”- analiza planowanych zadań</i>	43
<i>Tabela 8 Obszar interwencji 3: „Pól elektromagnetycznych”- analiza planowanych zadań</i>	45
<i>Tabela 9 Obszar interwencji 4: „Gospodarowanie wodami”- analiza planowanych zadań</i>	46
<i>Tabela 10 Obszar interwencji 5: „Gospodarka wodno - ściekowa”- analiza planowanych zadań</i>	49
<i>Tabela 11 Obszar interwencji 6: „Zasoby geologiczne”- analiza planowanych zadań</i>	51
<i>Tabela 12 Obszar interwencji 7: „Ochrony gleb”- analiza planowanych zadań</i>	53
<i>Tabela 13 Obszar interwencji 8: „Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów”- analiza planowanych zadań</i>	55
<i>Tabela 14 Obszar interwencji 9: „Zasoby przyrodnicze w tym leśne”- analiza planowanych zadań</i>	58
<i>Tabela 15 Obszar interwencji 10: „Zagrożenia poważnymi awariami”- analiza planowanych zadań</i>	61
<i>Tabela 16 Ocena stanu środowiska powiatu żywieckiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska</i>	71

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” przygotowana została przez EKO-TEAM Konsulting z Bielska-Białej.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- a) zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- c) określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d) określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- e) określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- g) przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- h) przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- i) Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- j) Zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- k) Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- l) Zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach nr NS-NZ.042.49.2017 z dnia 19 kwietnia 2017 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach uzgodnieniem nr WOOŚ.411.93.2017.AB z dnia 18 kwietnia 2017 roku. Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty zebrane samodzielnie przez Wykonawcę, są to także dokumenty będące punktem wyjścia dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŻYWIECKIEGO” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” został opracowany zgodnie z dokumentami strategicznym na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Aktualnie polityka ochrony środowiska w powiecie żywieckim prowadzona jest zgodnie z zapisami wcześniejszych dokumentów strategicznych oraz nadrzędnych programów ochrony środowiska.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Podczas tworzenia projektu „Programu...” brano pod uwagę założenia aktualnie obowiązujących dokumentów nadrzędnych. Program w swoich założeniach uwzględni najbardziej istotne kierunki rozwoju zarysowane w dokumentach wyższego szczebla. Cele i zadania przedstawione w „Programie...” wpisują się w plany postępowania w zakresie ochrony środowiska zawarte w dokumentach na poziomie regionalnym, tj.:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania ścieków komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020),
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żywieckiego na lata 2006 – 2020,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego na lata 2010-2017- aktualizacja.

Według ustawy Prawo Ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, z późn. zm.) „[...] w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Niniejszy dokument stanowi drugi pełny Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego i obejmuje lata 2017-2020 wraz z perspektywą do roku 2024. Program ochrony środowiska dla Powiatu Żywieckiego podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Śląskiego. Po zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Śląskiego „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” zostanie uchwalony przez Radę Powiatu Żywieckiego.

Z wykonania „Programu...” Starosta Powiatu Żywieckiego powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Powiatu oraz przekazać do organu wykonawczego Województwa Śląskiego.

Program ma za zadanie wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć, realizowanych w zakresie innych programów sektorowych powiatu.

Kolejnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na zadania, wskazane w Programie oraz umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe.

Realizacja postanowień „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

Projekt „Programu...” został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

Zgodnie z przytoczonymi wytycznymi zrezygnowano z długich opisów powiatu żywieckiego, które są już zamieszczone w szeregu innych wcześniejszych dokumentów na szczeblu powiatu na rzecz zestawień tabelarycznych i grafik rysunkowych i mapek.

Do opracowania niniejszego dokumentu zebrano dane pochodzące z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie powiatu w tym między innymi

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządy Dróg Wojewódzkich i Powiatowych, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwa Jeleśnia, Węgierska Górka i Ujsoły, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, a także wszystkich Gmin należących do powiatu żywieckiego.

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” zawiera między innymi takie elementy jak:

- SPIS TREŚCI
- WYKAZ SKRÓTÓW
- WSTĘP
- OCENA STANU ŚRODOWISKA
  - Ochrona klimatu i jakości powietrza,
  - Zagrożenia hałasem,
  - Pola elektromagnetyczne,
  - Gospodarowanie wodami,
  - Gospodarka wodno – ściekowa,
  - Zasoby geologiczne,
  - Gleby,
  - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
  - Zasoby przyrodnicze,
  - Zagrożenia poważnymi awariami.
- ZAGADNIENIA HORYZONTALNE
- CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ I INTERWENCJI PROEKOLOGICZNYCH
- HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ POWIATOWYCH I MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM
- SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
- STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM
- SPIS TABEL
- SPIS RYSUNKÓW

Struktura każdego z rozdziałów dotyczących poszczególnych dziedzin środowiskowych obejmuje:

- efekty realizacji dotychczasowego POŚ,
- ocenę stanu aktualnego,
- analizę SWOT.

Wymienione powyżej obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe dla wszystkich dziedzin) takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, zadania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Najwięcej akcji edukacyjnych w ostatnich latach dotyczy gospodarki odpadami. W związku z tym, iż wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska nie przewidują osobnego rozdziału dotyczącego edukacji ekologicznej zadania te zostaną opisane w części dotyczącej gospodarowania odpadami.

Tabela 1 Obszary interwencji zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”
Ochrona klimatu i jakości powietrza   <i>Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*</i>   <i>Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*</i>   <i>Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*</i>   <i>Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej (PA1.4.)*</i>   <i>Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PA1.5)*</i>   <i>Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego (PA2.2.)*</i>   <i>Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)*</i>   <i>Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu (PA2.4.)*</i>   <i>Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (PA3.3.)*</i>   <i>Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do IMW poprzez wymianę systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów nakominkowych ograniczających emisję (PA3.1.)*</i>   <i>Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych (PA 3.4.)*</i>   <i>Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych (PA4.1.)*</i>   <i>Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję niezorganizowaną (PA4.2.)*</i>   <i>Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw (PA4.3.)*</i>   <i>Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny (PA4.4.)*</i>   <i>Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej (PA6.1.)*</i>   <i>Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*</i>   <i>Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny (PA6.3.)*</i>   <i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.1.)*</i>   <i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.2.)*</i>   <i>Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu żywieckiego (PA8.1.)*</i>   <i>Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (PA8.2.)*</i>   <i>Realizacja działań proefektywnościowych (w tym działań w zakresie budownictwa efektywnego energetycznie) przez osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa (PA9.1.)*</i>   <i>Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce (PA9.2.)*</i>
Zagrożenia hałasem   <i>Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów</i>   <i>Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych (H1.6)*</i>   <i>Budowa [...] remonty nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*</i>   <i>Ograniczenie hałasu drogowego (H.1.3)</i>

<i>Budowa [...] oraz przeprowadzenie remontów nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*(Budowa odcinak Przybędza – Milówka o długości 8,53 km)</i>   <i>Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych. (H1.4)*</i>   <i>Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska (H1.10)*</i>   <i>Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (H2.1)*</i>   <i>Redukcja hałasu przemysłowego (H1.7.)*</i>   <i>Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie</i>
Ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznym   <i>Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń</i>   <i>Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku (PEM 1.1.)*</i>   <i>Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM 1.2.)*</i>
Gospodarowanie wodami   <i>Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*</i>   <i>Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)(ZW1.3.)*</i>   <i>Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód (ZW1.4.)*</i>   <i>Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu (ZW1.5.)*</i>   <i>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW1.8.)*</i>   <i>Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni (ZW1.10.)*</i>   <i>Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym (ZW3.2.)*</i>   <i>Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód (ZW3.3.)*</i>   <i>Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych (ZW3.6.)*</i>   <i>Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom w tym w celu zbiorowego zapatrzenia w wodę oraz związanych z gospodarką stawową</i>   <i>Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane (ZW3.8.)*</i>   <i>Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i czasowym przetrzymaniem wód opadowych związanych z tworzeniem tzw. „ogrodów deszczowych w miastach” związanych z zachęcaniem mieszkańców do tworzenia i utrzymywania obiektów mikroretencji wód (ZW3.10.)*</i>   <i>Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych (ZW3.11.)*</i>   <i>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW3.12.)*</i>
Gospodarka wodnościekowa   <i>Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (ZW2.1.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonej do spożycia</i>   <i>Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych (ZW2.2.)*</i>   <i>Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ZW2.3.)*</i>   <i>Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych) (ZW2.4.)*</i>   <i>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW2.5.)*</i>   <i>Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (ZW1.6.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar ujęć wody przeznaczonej do spożycia</i>   <i>Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków (ok. 30 szt.)</i>

<i>Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*</i>
Gospodarowanie zasobami geologicznymi   <i>Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2)*</i>   <i>Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach</i>   <i>Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze (GL6.2.)*</i>   <i>Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi w tym opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gmin Czernichów, Lipowa, Łodygowice, Milówka, Radziechowy Wieprz, Rajcza, Węgierska Górka oraz Żywiec oraz Gilowice, Jelesnia, Ślemień, Świnna, Ujszoły, Koszarawa oraz Łękawica (GL6.1)*</i>
Ochrona gleb   <i>Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni</i>   <i>Prowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*</i>   <i>Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju (GL1.1.)*</i>   <i>Kontynuacja Programu OWCA – PLUS Przywracanie i promowanie tradycyjnego wypasu w celu ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie całego województwa, w tym Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020 (OP2.8)* na terenie gmin Brenna, Istebna, Wisła i Golezów</i>   <i>Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb (GL2.2.)*</i>   <i>Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin (GL2.3)*</i>   <i>Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszenia gleb (GL4.3.)*</i>   <i>Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową (GL5.1.)* w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne i leśne</i>   <i>Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP**) (TP1.1.)*</i>   <i>Rekultywacja i rewitalizacja terenów (na podstawie TP1.2. oraz GL3.1.)*</i>
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów   <i>Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi</i>   <i>Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest</i>   <i>Opracowanie (Łodygowice) lub aktualizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest (Ślemień, Żywiec, Ujszoły, Węgierska Górka) W kolejnych latach aktualizacja opracowań wykonanych po 2012 roku</i>   <i>Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym rozbudowa i modernizacja PSZOK-ów</i>   <i>Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami</i>   <i>Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów, wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji (GO1.2)*</i>   <i>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 18% do końca 2016 roku, natomiast dla roku 2020 na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych (GO1.3)*</i>   <i>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii prądenośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie, do 2016 r. i w latach następnych, poziomu zbierania zużytych baterii prądenośnych i zużytych akumulatorów prądenośnych w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów prądenośnych.(GO2.2)*</i>   <i>Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok (GO2.3)*</i>   <i>Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” (GO2.4)*</i>
Zasoby przyrodnicze   <i>Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów</i>   <i>Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ (OPI.1)*</i>   <i>Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu (OPI.2)*</i>

Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody (w szczególności inwazyjnych gatunków obcych oraz przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000) oraz ekologii krajobrazu (OPI.3)*

Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturalnych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych (OPI.4)*

Prowadzenie bazy danych o czynnej ochronie przyrody (OPI.5)*

Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych (OPI.6)*

Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego (OP2.1)*

Systematyczna aktualizacja wojewódzkiej bazy danych przyrodniczych w ramach modułu „Przyroda”, komponentu Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSIP) (OP2.2)*

Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy (OP2.5)*

Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez Gminy województwa Śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP (OP2.9)*

Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych (OP2.10)*

Opracowanie i wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów (OP2.11)*

Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (OP3.1)*

Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych (OP3.2)*

Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia (OP3.3)*

Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych (OP3.4)*

Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych (OP3.8)*

Usuwanie roślinności inwazyjnej (OP.3.9)*

Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin.

Zagrożenia poważnymi awariami

Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*

Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*

Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)(PPAP 1.1.)*

Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku (PPAP 1.9.)*

Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska

Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe (PPAP 1.11.)*

Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*

mieszkańców województwa (ZS 3.)*

Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego (ZS 4.)*

Źródło: projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego 2017

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

** ORSIP - Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej

OPI - TPP - Ogólnodostępna Platforma Informacji – Tereny Przemysłowe i Zdegradowane

2.1 Powiązanie projektów z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Aktualnie polityka ochrony środowiska w powiecie żywieckim prowadzona jest zgodnie z zapisami wcześniejszych dokumentów strategicznych oraz nadrzędnych programów ochrony środowiska.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Podczas tworzenia „Programu...” brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030	Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,	7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, 7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, 7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce, 7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, 7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020	I. Sprawne i efektywne państwo, II. Konkurencyjna Gospodarka.	I.1.5: Zapewnienie ładu przestrzennego, I.3.3: Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4. Poprawa stanu środowiska, I.6.5. Adaptacja do zmian klimatu, II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko	Cel 1 - Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, Cel 2 - Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, Cel 3 - Poprawa stanu środowiska.	1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, 2.2. Poprawa efektywności energetycznej, 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne, 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki, 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	I - Poprawa efektywności energetycznej, II - Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, III - Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biopaliw, IV – Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	Cel - Ograniczenie emisji CO ₂ do 2020 przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel - Ograniczenie emisji SO ₂ , NO _x oraz pyłów do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel - Ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel - Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

DOKUMENTY SEKTOROWE		
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narazenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza, 2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza, 3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi, 4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza, 5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza, 6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania ścieków komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014	Cel 1 - Zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi, Cel 2 - osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ogólnej masy odpadów komunalnych w wysokości 50% do 2025 r., Cel 3 - zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).	1. ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia, 2. osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 40% ich masy do 2020 roku, w 2020 r, recyklingowi powinno być poddawane co najmniej 40% całości wytwarzanych odpadów komunalnych, wykorzystując zainstalowane moce instalacji, 10% termicznemu przekształcaniu wraz z odzyskiem energii, zaś 50% kierowanych do instalacji MBP, 3. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r., 4. ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, Kierunek działań 3.2 –zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	Działanie 1.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska, Działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi, Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna
Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018	Poprawa klimatu akustycznego, w takim stopniu, w jakim jest to możliwe	Poprawa klimatu akustycznego w tych miejscach, gdzie przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku są w chwili obecnej największe oraz tam gdzie na oddziaływanie hałasu narażona jest największa liczba osób. Monitoring narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas i ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców.

Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości 2014	Celem KPZL jest zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości kraju do 30%, a także optymalnego rozmieszczenia zalesień, ustalenia priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz instrumentów realizacyjnych.	
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie2020+”	Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni	• Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa, • Cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy, • Cel operacyjny: A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych, • Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa, • Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska.
Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024	Cel 1 Powietrze atmosferyczne, Cel 2 Zasoby wodne, Cel 3 Gospodarka odpadami, Cel 4 Ochrona Przyrody, Cel 4 Zasoby surowców naturalnych, Cel 4 Tereny przemysłowe, Cel 4 Hałas, Cel 4 Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące, Cel 4 Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym przemysłowych, Cel 4 Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	1. Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych, 2. System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód, 3. Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu, 4. Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych, 5. Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi, 6. Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska, 7. Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach, 8. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żywieckiego na lata 2006 – 2020	Priorytet I Trwały rozwój gospodarczy w powiecie, Priorytet II Zwiększenie szans rozwoju osobistego mieszkańców, Priorytet III Poprawa warunków bytowych mieszkańców i przyjezdnych, Priorytet IV Eliminacja zagrożeń środowiskowych i racjonalizacja ochrony środowiska.	1. Niedostateczna jakość infrastruktury turystycznej, 2. Wpływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy na stan czystości wód, 3. Mała ilość działań informacyjnych, promocyjnych dla rolników, 4. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, 5. Brak szczelności systemu odpadowego – dotyczy to turystyki, Niska jakość wód powierzchniowych i podziemnych.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego na lata 2010-2017- aktualizacja	• Gospodarka wodno – ściekowa, • Ochrona powierzchni ziemi i gleb, • Ochrona powietrza, • Ochrona przed hałasem, • Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym, • Ochrona przyrody.	1. Niedostateczna jakość infrastruktury turystycznej, 2. Mała ilość działań informacyjnych, promocyjnych dla rolników, 3. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, 4. Brak szczelności systemu odpadowego – dotyczy to turystyki, Niska jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Źródło: „Wytuczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

Cele i kierunki działań przedstawione w powyższej tabeli zawierają się w celach i kierunkach działań zapisanych w niniejszym Programie Ochrony Środowiska.

Według ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, z późn. zm.) w niniejszym opracowaniu zostaną ujęte powyższe założenia, cele i priorytety na lata 2017-2024, które zapisano w dokumentach wcześniej opracowanych i obejmujących teren powiatu żywieckiego.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1 Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska powiatu żywieckiego dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego powiatu, m.in. w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

W związku z tym niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w projekcie „Programu...”.

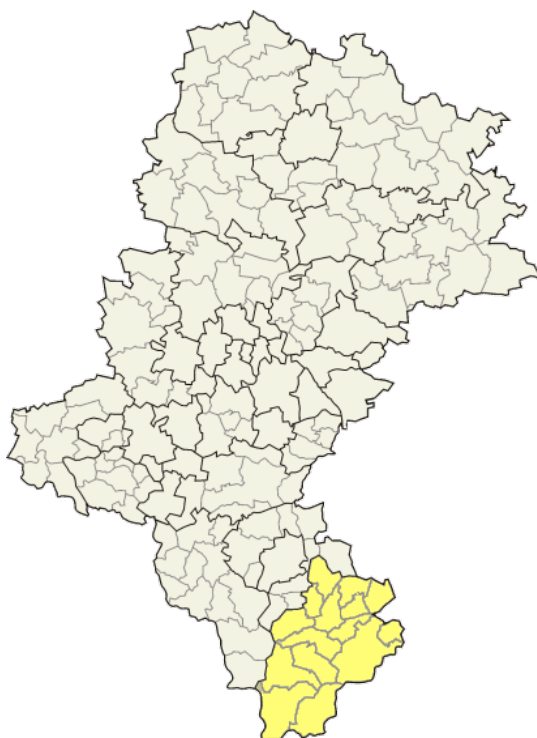
Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Żywcu oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Powiat żywiecki położony jest w południowej części województwa śląskiego, przy granicy ze Słowacją. Powierzchnia powiatu wynosi 1040 km², zamieszkuje go 153 197 mieszkańców¹. Gęstość zaludnienia wynosi 147 mieszkańców na 1 km² (2016).

Powiat Żywiecki od zachodu graniczy:

- ✚ od zachodu z powiatem cieszyńskim,
- ✚ od północy z powiatami: bielskim i wadowickim,
- ✚ od wschodu z powiatem suskim,
- ✚ od południa z Republiką Słowacką.

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu żywieckiego na tle województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Vademecum Samorządowego

¹ wg stanu na koniec 2016 roku, www.stat.gov.pl

Rysunek 2 Podział powiatu na jednostki administracyjne

Źródło: www.osp.org.pl

Korzystne położenie Powiatu Żywieckiego w pobliżu ciągów komunikacyjnych łączących północ Europy z południem, to także bliskość przejść granicznych z Republiką Słowacji czyni powiat dostępnym zarówno dla turystów i inwestorów.

Powiat żywiecki, zgodnie z podziałem geograficznym wg. Kondrackiego położony jest w obrębie prowincji Karpaty i Podkarpacie podprowincja Zewnętrzne Karpaty Zachodnie makroregion Beskidy Zachodnie, w obrębie kilku mezoregionów: Kotlina Żywiecka (513.46), Beskid Mały (513.47), Beskid Śląski (513.45), Beskid Żywiecki (513.51) i Beskid Makowski (513.48).

W skład powiatu wchodzi gminy:

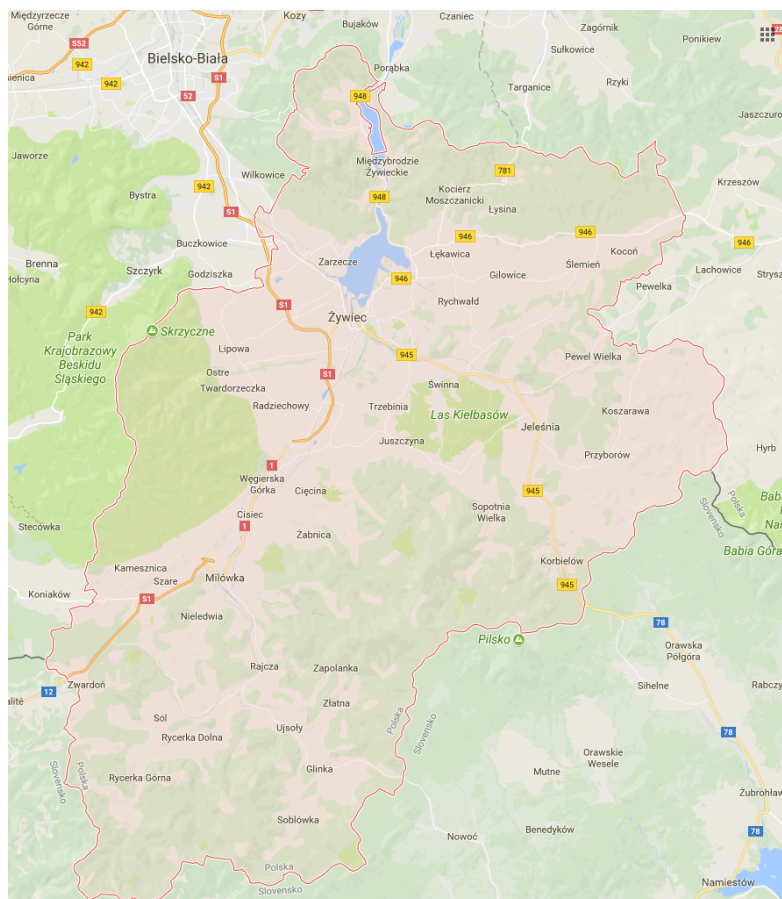
- o funkcjach turystyczno - rekreacyjnych – Czernichów, Jeleśnia, Milówka, Rajcza, Ujsoly, Węgierska Górka,
- o charakterze rolniczym – Gilowice, Koszarawa, Lipowa, Lękawica, Łodygowice, Radziechowy Wieprz, Ślemień, Świnna,
- miasto będące ośrodkiem przemysłowo-handlowymi i kulturalnymi regionu – Żywiec.

Największą rzeką przepływającą przez terytorium powiatu jest Soła, prawy dopływ Wisły o długości 89 km, rozpoczynająca się jako połączenie kilku potoków górskich w okolicach Rajczy. Dopływami Soły na terenie powiatu żywieckiego są potoki, wzdłuż których najczęściej rozlokowały się górskie wsie.

Jednym z ważniejszych dopływów Soły jest Koszarawa, która stanowi jej prawy dopływ ze źródłem na wysokości ponad 1.000 m n.p.m.

Częste powodzie spowodowały utworzenie zespołu zapór, tzw. Kaskady Soły i czterech zbiorników: Jeziora Żywieckiego, Jeziora Międzybrodzkiego, Zbiornika Czanieckiego oraz zbiornika na górze Żar, służącego do celów energetycznych dla Elektrowni Porąbka-Żar. W granicach administracyjnych Powiatu Żywieckiego położone są dwa zbiorniki zaporowe – Tresna (Jezioro Żywieckie) i Międzybrodzkie, które wchodzi w skład 3 zbiorników w kaskadzie rzeki Soły. Jezioro Żywieckie i Jezioro Międzybrodzkie pełnią również funkcje rekreacyjne.²

² wikipedia.pl

Rysunek 3 Sieć drogowa powiatu żywieckiego

Źródło: googlemaps

Przez teren powiatu żywieckiego przebiegają drogi krajowe i ekspresowe o łącznej długości 34,923 km, drogi wojewódzkie o długości 76,6 km, drogi powiatowe o długości 339,93 km oraz 917,4 km dróg gminnych. Drogi wojewódzkie są łącznikami komunikacyjnymi pomiędzy drogami krajowymi, są także łącznikami siedzib Gmin z siedzibą Powiatu i stolicą województwa.

Potencjał gospodarczy Powiatu Żywieckiego jest zróżnicowany. Dominującą rolę odgrywa GRUPA ŻYWIEC S.A. Dobrze rozwija się drobna wytwórczość, rzemiosło, usługi oraz handel. Powiat Żywiecki ze względu na swe położenie u podnóża Beskidów i lokalizację na jego terenie Jeziora Żywieckiego posiada duże walory turystyczne.

Godna uwagi w Powiecie Żywieckim jest regionalna architektura. W Beskidzie Żywieckim zachowało się po dzień dzisiejszy 300 obiektów zabytkowych.

Obszar Powiatu Żywieckiego ze względu na swe ukształtowanie jest szczególnie narażony na przymrozki. Dni z przymrozkami jest na tym terenie ok. 110 rocznie.

Jedną z najważniejszych cech klimatu Kotliny Żywieckiej jest słaba wentylacja, a co się z tym wiąże częste występowanie tutaj zastoisk chłodnego powietrza, powodujących silne i długotrwałe inwersje termiczne.

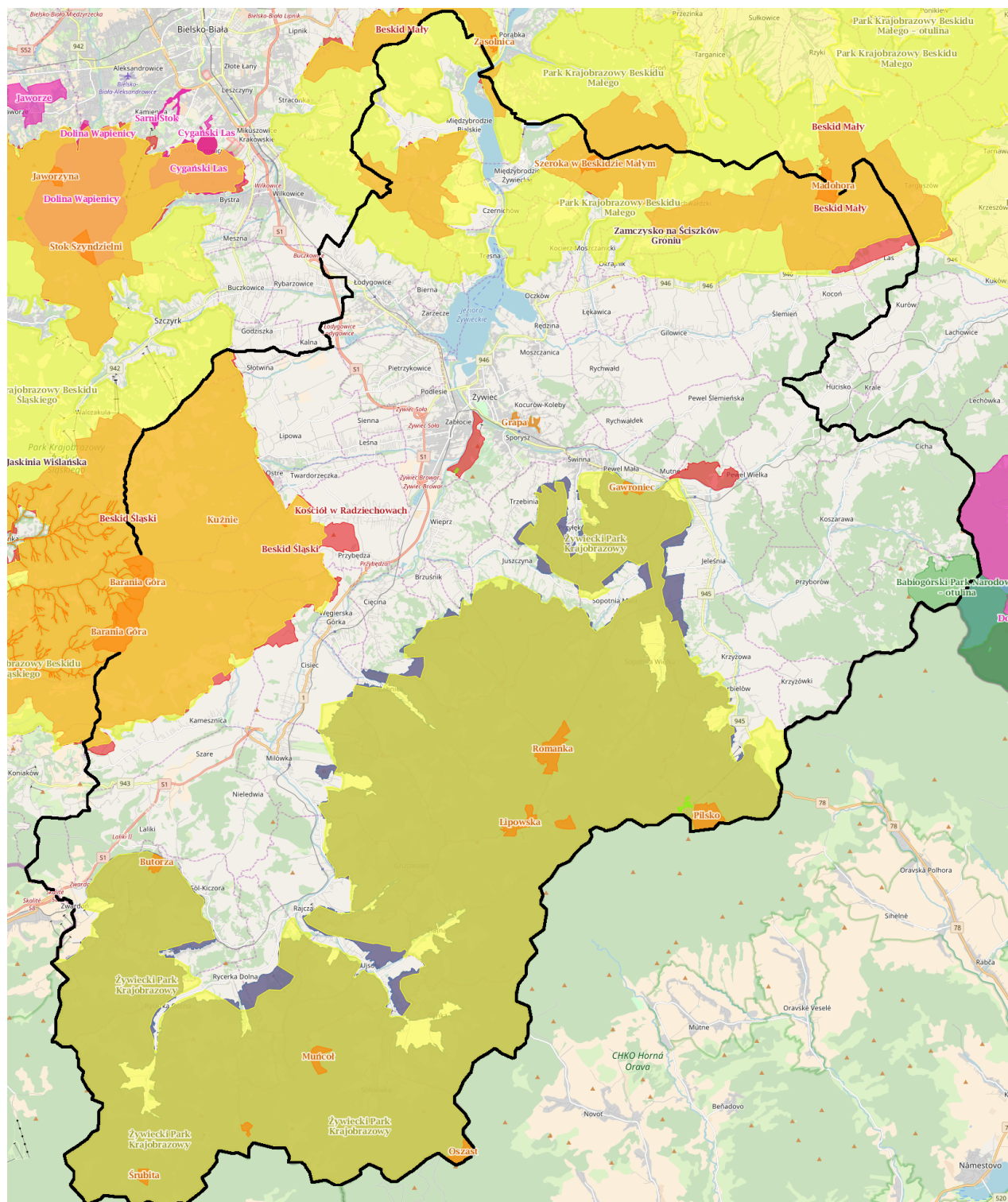
Roczne sumy opadów zwiększają się od podnóża ku szczytom gór. Przeciętna suma opadów wynosi dla piętra umiarkowanego chłodnego ok. 1400-1800 mm; dla pięter niższych 1000-1100 mm rocznie. Wyraźnie więcej opadów otrzymują stoki o ekspozycji zachodniej.

Przez teren Powiatu Żywieckiego przebiega linia kolejowa zelektryfikowana relacji Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń – Granica Państwa oraz linia kolejowa zelektryfikowana relacji Żywiec – Sucha Beskidzka.

Spośród form obszarowych, podlegających ochronie prawnej lub wskazanych do ochrony (zgodnie z danymi zawartymi w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu żywieckiego z 2003 roku), na terenie powiatu żywieckiego zlokalizowane są następujące obszary i obiekty:

- ✚ 3 Parki Krajobrazowe
- ✚ 14 rezerwatów przyrody (oraz 7 obszarów proponowanych do objęcia ochroną jako rezerваты przyrody)
- ✚ 22 użytki ekologiczne (oraz 15 obszarów proponowanych do objęcia ochroną jako użytki ekologiczne)

- ✚ 4 stanowiska dokumentacyjne (oraz 1 obiekt proponowany do objęcia ochroną jako stanowisko dokumentacyjne)
- ✚ 4 obszary proponowane do objęcia ochroną jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- ✚ 2 obszary proponowane do objęcia ochroną jako rezerваты leśne
- ✚ 90 pomników przyrody ożywionej w postaci pojedynczych drzew, 20 pomników przyrody ożywionej w postaci skupisk drzew oraz 2 pomniki przyrody ożywionej w postaci alei drzew
- ✚ 4 pomniki przyrody nieożywionej w postaci głazów i wychodni skalnych, 8 pomników przyrody nieożywionej w postaci jaskiń oraz 1 pomnik przyrody nieożywionej w postaci wodospadu.

Rysunek 4 Obszary przyrodniczo cenne na tle mapy powiatu żywieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie www.geserwis.gdos.gov.pl

Powiat żywiecki położony jest (w całości bądź częściowo) w granicach obszarów NATURA 2000 lub obszarów proponowanych do objęcia tym systemem:

- ✚ Obszar NATURA 2000 „Kościół w Radziechowach” (PLH 240007) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Beskid Żywiecki” (PLH 240006) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Beskid Żywiecki” (PLB 240002) – obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Górna Soła z Koszarawą” (PLH 240018) – – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Beskid Mały” (PLH 240023) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Beskid Śląski” (PLH 240005) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
- ✚ Obszar NATURA 2000 „Madohora” (PLH 240002) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Ponadto na granicy powiatu żywieckiego położony jest

- ✚ Obszar NATURA 2000 Babia Góra (PLB 120011) – obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia).

3.1.2 Warunki klimatyczne

Powiat Żywiecki kwalifikuje się do Karpackiej Strefy Ekoklimatycznej: Makroregion Ekoklimatyczny – Gór Średnich Beskidu Śląskiego.

Na podstawie średniej rocznej temperatury w Karpatach Zachodnich wyróżnia się sześć pięter klimatycznych związanych z piętrami roślinnymi. W Beskidzie Śląskim wykształcone są w zasadzie trzy piętra klimatyczne od umiarkowanie ciepłego do umiarkowanie zimnego w szczytowych partiach gór. Piętra klimatyczne wiążą się z układem piętrowym tutejszej roślinności. Do wysokości 900 m n.p.m. stoki porastają lasy mieszane, od 900 do 1150 m n.p.m. występują lasy regla dolnego, składające się głównie ze świerka, z niewielką domieszką jodły i buka. Powyżej (od 1150 do 1360 m n.p.m.) znajduje się piętro regla górnego, tworzone przez świerk. W najwyższych partiach występuje kosodrzewina i łąki wysokogórskie (hale). Tutejszy klimat charakteryzuje się dużą zmiennością pogody, znaczną ilością opadów oraz silnymi i częstymi wiatrami. Występują tu także okresy pięknych, słonecznych dni, szczególnie latem i jesienią (tzw. wyże majowe i październikowe). Stoki górskie wyglądają wyjątkowo pięknie jesienią, kiedy roślinność nabiera różnorodnych barw.

Warunki klimatyczne tego obszaru kształtują masy powietrza różnego pochodzenia geograficznego, największy udział mają masy powietrza polarno morskiego (60% przypadków) oraz polarno-kontynentalnego (25% przypadków). Zróżnicowanie przestrzenne rozkładu i przebiegu średniej dobowej temperatury decyduje o pojawieniu się i trwaniu termicznych pór roku.

Obszar powiatu żywieckiego ze względu na swe ukształtowanie jest szczególnie narażony na przymrozki. Dni z przymrozkami jest na tym terenie ok. 110 rocznie.

Jedną z najważniejszych cech klimatu Kotliny Żywieckiej jest słaba wentylacja, a co się z tym wiąże częste występowanie tutaj zastoisk chłodnego powietrza, powodujących silne i długotrwałe inwersje termiczne.

Roczne sumy opadów zwiększają się od podnóży ku szczytom gór. Przeciętna suma opadów wynosi dla piętra umiarkowanego chłodnego ok. 1400-1800 mm; dla pięter niższych 1000-1100 mm rocznie. Wyraźnie więcej opadów otrzymują stoki o ekspozycji zachodniej.

Potencjalny okres zalegania szaty śnieżnej wynosi od 65 do 140 dni. Śnieg pojawia się w górach już około listopada i utrzymuje się do kwietnia. Najdłużej pokrywa lodowa utrzymuje się w górnym dorzeczu Soły. Najobfitsze opady śniegu przypadają na przełom lutego i marca. Charakterystyczną cechą tutejszego klimatu jest występowanie dużej ilości opadów, przekraczających 1200 mm rocznie.

Kierunek wiatru jest w znacznym stopniu uzależniony od ukształtowania terenu. W konkretnych warunkach terenowych przeważają wiatry wiejące z biegiem dolin, kotlin czy przełęczy. W porze wiosny i jesieni wieje tu wiatr halny.

Temperatura powietrza obniża się wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. stopniowo ku południowemu wschodowi. Średnia roczna temperatura waha się od 5,4 °C w partiach grzbietowych do 8,5 °C w dolinie rzeki Soły. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, natomiast najcieplejszym jest lipiec. Istotnym czynnikiem klimatycznym jest silny wiatr, który jest łagodzony przez otaczające góry.

3.1.3 Hydrografia

Powiat Żywiecki położony jest w zlewni rzeki Wisły – zlewnia I rzędu.

Główną rzeką Powiatu jest Soła posiadająca następujące dopływy: Leśnianka, Sienka, Żylica, Żarnówka Wielka, Żarnówka Mała, Czarna, Nielewianka, Bystra, Przybędza, Potok Radziechowy, Leśnianka, Koszarawa, Moszczanica, Łękawka, Isepnica, Nickulina, Salomonka, Żabniczanka, Cięcinka, Juszczyńska.

Działy wodne biegają po wyraźnych kulminacjach terenowych, stąd ich pewny przebieg.

Cechą charakterystyczną obszaru jest występowanie antropogenicznych zbiorników wodnych na rzece Sole tzw. Kaskady Soły, obejmującej Jezioro Żywieckie, Międzybrodzie i Czanieckie. Głównym zadaniem kaskady Soły jest ochrona przeciwpowodziowa, funkcją podrzędną to energetyka wodna.

Charakterystykę hydrologiczną można przeprowadzić w oparciu o posterunki wodowskazowe: Żywiec i Porąbka na Sole oraz Łodygowice na Żylicy. Maksymalne odpływy miesięczne pojawiają się w marcu w profilu Żywiec, zaś w kwietniu na Sole w Porąbce (wpływ zbiornika) i na Żylicy. Minimalne odpływy miesięczne na tych rzekach występują w październiku i listopadzie.

W granicach administracyjnych Powiatu Żywieckiego położone są dwa duże zbiorniki zaporowe – Tresna (Jezioro Żywieckie) i Międzybrodzkie, które wchodzi w skład 3 zbiorników w kaskadzie rzeki Soły. Zbiorniki te objęte są pełnymi badaniami prowadzonymi przez WIOŚ Katowice w ramach monitoringu regionalnego. Zbiorniki badane są od 1991 roku.

W/w zbiorniki mają za zadanie spełnianie licznych funkcji:

- magazynowanie wody,
- przejmowanie fali powodziowej,
- praca w systemie szczytowo-pompowej (zb. Międzybrodzie),
- wyrównywanie poziomu wód w rzece poniżej zbiorników
- funkcje rekreacyjne

Ze zbiornika Czaniec położonego poniżej zbiorników Tresna i Międzybrodzie pobierana jest woda służąca do zaopatrzenia aglomeracji Bielskiej i Górnosląskiej.

3.4 Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne, warunki glebowe

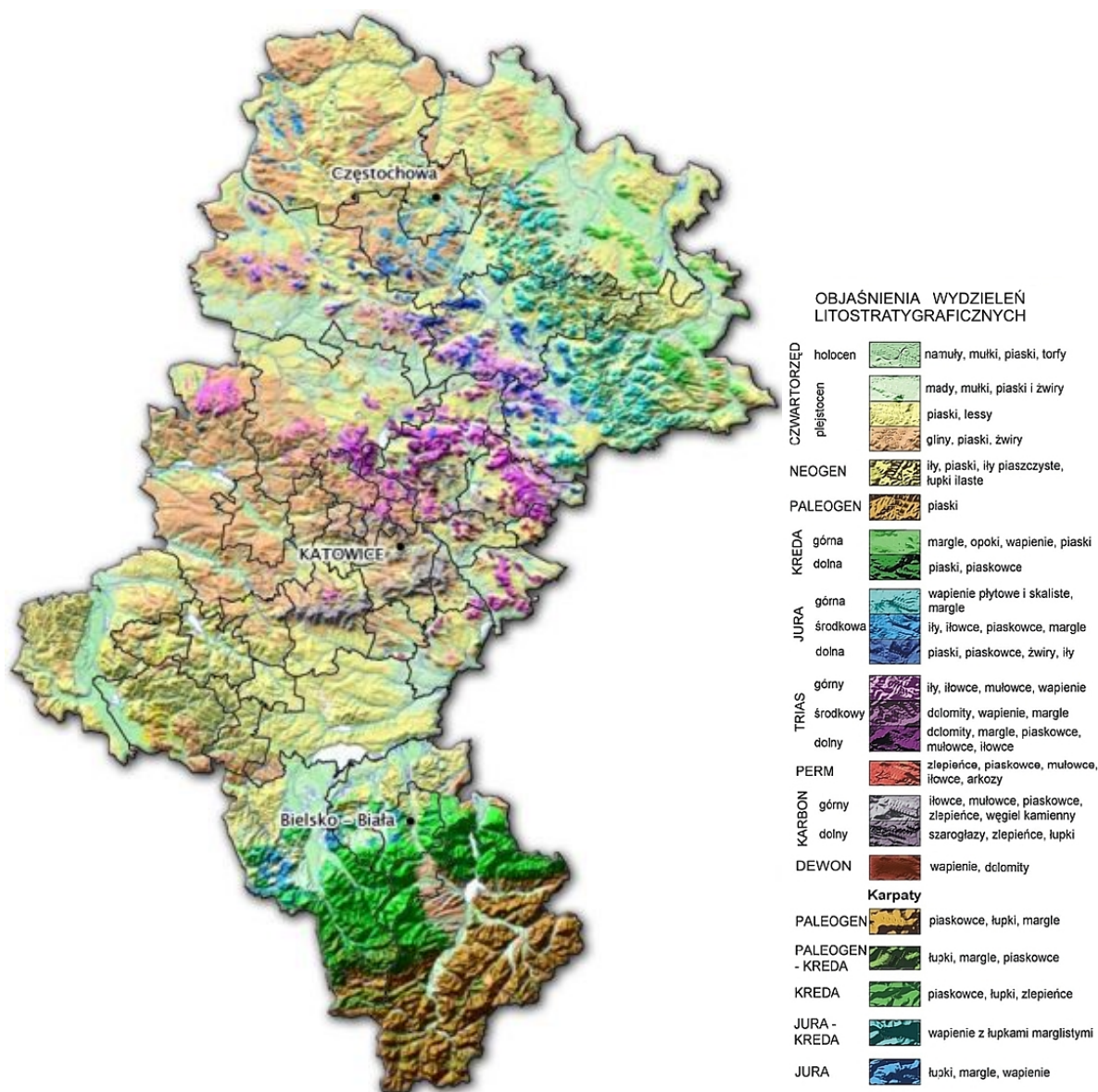
W Karpatach Zachodnich, w obrębie których położony jest Powiat Żywiecki, wyróżnia się dwie wielkie jednostki: flisz zewnętrzny, w skład którego wchodzi płaszczowiny śląskie (podśląska, cieszyńska, godulska) oraz nasunięta na nie płaszczowina magurska leżąca bardziej wewnątrz.

Utwory magurskie to przeważnie gruboławicowe warstwy piaskowca, niekiedy ze zlepieńcami a czasem z cienkimi warstwami łupków. Zależnie od jakości lepiszcza (przeważnie bezwęglanowe) powstają z nich w niższych położeniach gleby brunatne kwaśne, łatwo ulegające ługowaniu i bielcowaniu; natomiast w położeniach wyższych – gleby skrytobielicowe lub bielicowe, które są siedliskiem lasu mieszanego i boru mieszanego.

Utwory podmagurskie występują tu fragmentarycznie wśród magurskich. Są to z reguły piaskowce z niewielkim dodatkiem łupków, łatwo wietrzejące o spoiwie ilasto-węglanowo-żelazistym. Powstają z nich zasobne gleby brunatne tworzące siedliska lasowe odpowiednie dla najbardziej wymagających gatunków, a w położeniach wyższych siedliska lasu mieszanego górskiego.

W obrębie Powiatu Żywieckiego dominują pasma górskie zbudowane z utworów płaszczowiny śląskiej głównie piaskowców godulskich, istebniańskich oraz zlepieńców. Piaskowce istebniańskie dają gruboziarnistą zwietrzelinę łatwo ulegającą bielcowaniu. Tworzą się tu siedliska borów mieszanych będących naturalnym siedliskiem świerka występującego we wszystkich piętrach reglowych i tworzącego w znacznej przewadze lite świerczyny, niekiedy z domieszką buka rzadko jodły.

Piaskowce godulskie są skałami twardymi drobnoziarnistymi o spoiwie z reguły krzemionkowym, rzadko ilastym a jeszcze rzadziej węglanowym. Dają zwietrzelinę silnie kamienistą odznaczającą barwą płowoszarą lub brunatnoszarą, a gleby mają strukturę gruzełkową. Ich wartość glebotwórcza zależy od spoiwa. W odmianach bezwęglanowych tworzą się gleby skrytobielicowe lub bielicowe dające siedliska boru mieszanego. Zwietrzelina piaskowca godulskiego ze spoiwem węglanowym daje zasobniejsze gleby brunatne tworzące siedliska lasu górskiego z panującym bukiem, rzadko jodłą (w niższych położeniach), lub lasu mieszanego górskiego (w położeniach wyższych).

Rysunek 5 Powiat żywiecki na tle budowy geologicznej województwa śląskiego

Źródło: strona internetowa – www.geosilesia.pl

Zlepieńce wietrzeją łatwo i głęboko. Dają zwietrzelinę barwy rdzawej lub zielonkawej. Gleby utworzone w zwietrzelinie zlepieńców mają strukturę ziarnistą. Są to przeważnie bielice i gleby bielcowe silnie zbielicowane lub skrytobielicowe dające siedlisko boru mieszanego górskiego.

Produktywność gleb jest ściśle uzależniona od rodzaju zwietrzliny oraz wysokości nad poziomem morza. Zwietrzelina fliszowa jest tu z reguły bezwęglanowa, kwaśna i silnie kwaśna, najczęściej gliniasto-pylasta o dużej ilości szkieletu. W przypadku zwietrzliny piaskowców z domieszką łupków – zawsze ilość szkieletu jest mniejsza i jest on drobniejszy.

Na znacznym obszarze ilość szkieletu w glebie na głębokości poniżej 40-50 cm przekracza 50% masy gleby, czyli jest to już utwór kamienisty. W zależności od rodzaju pozostałej frakcji jest to z reguły utwór kamienisto-pylasty, kamienisto-gliniasty, niekiedy kamienisto-piaszczysty.

Tworzenie się i rozkład substancji organicznej w glebie zależne jest od kierunku procesu glebotwórczego i pozostaje w ścisłym związku z występującą w danym miejscu roślinnością. Panujące na terenie Powiatu świerszczyzny sprzyjają zwiększaniu kwasowości wyższych warstw gleby. W kwaśnym środowisku glebowym, duża odporność gromadzących się tu resztek organicznych na biologiczny rozkład oraz szczególne układy elementów środowiska sprzyjają nagromadzeniu się słabo przeobrażonej kwaśnej substancji organicznej. Zdecydowanie dominującymi typami próchnicy na znacznym obszarze Powiatu jest butwina typowa i moder butwinowy lub murszowaty. Taki typ próchnicy jest między innymi wynikiem znacznego zakwaszenia gleby i małej ilości zasad oraz obecności wolnych kwasów próchnicznych i postępującego gromadzenia się ruchomych form glinu i wodoru. Zjawiska te wpływają istotnie niekorzystnie na całokształt cech fizycznych, chemicznych

i fizykochemicznych gleb. Postępujące procesy przemienne, mała ilość zasad oraz wzrastający udział kwasów próchnicznych powodują stały spadek stopnia wysycenia kompleksu sorpcyjnego.

Gleby powiatu żywieckiego charakteryzują się zróżnicowaniem spowodowanym litologią podłoża, rzeźbą terenu i istniejącymi warunkami klimatycznymi. Górzysta część powiatu zajmują gleby pochodzenia wietrzeniowego, związane przede wszystkim z występującym w podłożu fliszem karpackim, a także innymi utworami geologicznymi. Charakterystyczne są dla terenów górskich. Natomiast Kotlinę Żywiecką charakteryzuje się utworami lessowymi i lessopodobnymi pochodzenia eolicznego i fluwioglacialnego.

W części górzystej powiatu największy obszar zajmują gleby brunatne kwaśne gliniaste lub gleby pyłowe. Na najwyższych wzniesieniach w tym rejonie występują gleby szkieletowe typowe dla stadium początkowego procesu glebotwórczego.

W dolinach górskich i w Kotlinie Żywieckiej przeważają gleby pyłowe, głównie lessowe. W dolinach rzecznych i kotlinach dominują mady o przewodzie różnych frakcji od gliniasto-ilastych do pylasto-piaszczystych. Mniej liczne na tym obszarze są gleby pochodzenia hydrogenicznego, a to torfowe, mułowo-błotne i murszowe. Spotyka się również tutaj rędziny rozwinięte na wapieniach żywieckich - w okolicach Żywca (stoki Grojca).

Cały obszar należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnętrznokarpackiego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo-porowych w utworach kredy i paleogenu (głównie piaskowce i zlepieńce). Wydajności w strefach zbudowanych z piaskowców mogą osiągać do 5 m³/h, zaś w strefach z przewagą łupków z reguły nie przekraczają 2 m³/h. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. W dolinie Soły występują wody porowe w utworach czwartorzędowych. Na całym obszarze brak izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu.

Powiat żywiecki położony jest w granicach kilku Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 348 „Zbiornik Beskidu Śląskiego” - kredowy poziom wodonośny; ma powierzchnię 410 km²; tworzą go kredowe warstwy godulskie, które zbudowane są z gruboławicowych (do 0,70 m) piaskowców średnio- i gruboziarnistych, z wkładkami łupków ilastych; warunki hydrogeologiczne tego zbiornika są słabo zbadane; poziom ten związany jest przede wszystkim ze stropową, spękaną częścią utworów fliszowych; średnią miąższość warstwy wodonośnej oceniono na 15 m, a średni współczynnik filtracji przyjęto na około 1,0 m/d (Chowaniec i in., 2005a); piaskowce gruboławicowe są przepuszczalne do głębokości 60–80 m p.p.t.; najbardziej przepuszczalna jest strefa przypowierzchniowa o miąższości 30–40 m, w której wartość współczynnika filtracji wynosi od 0,1 do 2,0 m/d.
- GZWP nr 445 „Magura” (Babia Góra) – trzeciorzędowy poziom wodonośny; szacunkowe zasoby dyspozycyjne GZWP Magura wynoszą 23,5 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć 80 m.
- GZWP nr 446 „Dolina rzeki Soły” – czwartorzędowy poziom wodonośny - jest to przepływowy, odkryty, zbiornik o powierzchni 56 km². Jest on sztucznie podzielony przez zbiorniki powierzchniowe: żywiecki i międzybrodzki. Odcinek górny zbiornika charakteryzuje się niewielkimi miąższościami utworów czwartorzędowych (6,0 - 9,0 m); wydajności studni kształtują się w przedziale od 9,0 do 12,0 m³/h przy kilkumetrowych depresjach; w środkowej części zbiornika (rejon Żywca i Międzybrodzia) wydajności są rzędu od 2,0 do 23,3 m³/h przy kilkumetrowej depresji; w północnej części zbiornika, w rejonie Kobiernice - Porąbka - Kęty, wydajności zlokalizowanych tu studni infiltracyjnych wzrastają od 20 do 100 m³/h; natomiast wydatki pojedynczych studni nieinfiltracyjnych kształtują się w granicach zaledwie od 5,0 do 10 m³/h, przy kilkumetrowej depresji.
- GZWP nr 447 „Beskid Mały” - zbiornik ten posiada powierzchnię 216 km² i zbudowany jest z warstw godulskich zaliczanych do kredowych utworów fliszu; zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny i słabo napięty, zalega na głębokości kilku metrów poniżej powierzchni terenu; wydajności dokumentowanych punktów hydrogeologicznych (źródeł i studni) uzyskują średnią wartość 3,1 m³/h.

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Na koniec 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu żywieckiego stanowiła 52% powierzchni powiatu. Największym udziałem obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odznaczały się gminy Czernichów, Łękawica, Lipowa, Jeleśnia, Węgierska Górka, Ujsoły i Rajcza.

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu żywieckiego są: parki krajobrazowe (3), rezerваты przyrody (14), obszary Natura 2000 (5), użytki ekologiczne (4), stanowisko dokumentacyjne (1) oraz ponad 125 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. **Taki układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, zapewnia warunki do samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.**

Tabela 3 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu

L.P.	Nazwa obszaru	Pow. w gran. powiatu [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
Park Krajobrazowy				
1	Żywiecki P.K.	35 870	Żywiec, Jeleśnia, Świnna, Radziechowy-Wieprz, Węgierska Górka, Milówka, Rajcza, Ujszoły	Zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych Beskidu Żywieckiego w warunkach racjonalnego gospodarowania
2	P.K. Beskidu Śląskiego	38 620	Lipowa, Radziechowy-Wieprz, Węgierska Górka, Milówka	Zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych Beskidu Śląskiego w warunkach racjonalnego gospodarowania
3	P.K. Beskidu Małego	25770	Ślemień, Gilowice, Łękawica, Żywiec, Czernichów i Łodygowice	Zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych Beskidu Małego w warunkach racjonalnego gospodarowania
Rezerваты przyrody				
1	Butorza	30,68	Rajcza	drzewostan świerka rasy istebniańskiej w reglu dolnym
2	Dziobaki	13,06	Ujszoły	platy żyznej buczyny karpackiej — Dentario glandulosae-Fagetum, oraz unikalnego zespołu jaworzyny ziołoroślowej — Aceri-Fagetum
3	Gawroniec	23,69	Świnna	platy żyznej buczyny karpackiej — Dentario glandulosae-Fagetum
4	Grapa	23,23	Żywiec	platy unikalnego zespołu łągu jesionowego z jarzmianką większą — Astrantio-Fraxinetum, oraz bardzo dobrze zachowanego grądu subkontynentalnego — Tilio-Carpinetum
5	Kuźnie	7,22	Lipowa	platy naturalnych buczyn oraz świerczyny górnoreglowej — Plagiothecio-Piceetum, wychodnie piaskowca godulskiego
6	Madohora	71,81	Łękawica	platy buka zwyczajnego z domieszką jodły i sporadycznie świerka
7	Muńcoł	45,20	Ujszoły	stanowiska śnieżyczki przebiśnieg — Galanthus nivalis, w płatach żyznej buczyny karpackiej — Dentario glandulosae-Fagetum
8	Oszast	47,31	Ujszoły	fragment dawnej „Puszczy Karpackiej” — las świerkowo-jodłowo-bukowy regla dolnego
9	Pilsko (połączono w 2005 r. z rezerwatem Pięć Kopców)	105,21	Jeleśnia	górnoreglowy bór świerkowy — Plagiothecio-Piceetum, zarośla kosodrzewiny — Pinetum mughi, zbiorowiska murawo-krzewinkowe z udziałem rzadkich elementów flory
10	Pod Rynianką	21,54	Jeleśnia	las świerkowo-jodłowo-bukowy, przejście regla dolnego w górny
11	Romanka	124,5	Jeleśnia Węgierska Górka	fragment dawnej „Puszczy Karpackiej”, górnoreglowy bór świerkowy — Plagiothecio-Piceetum
12	Szeroka	49,51	Łękawica	platy żyznej buczyny karpackiej — Dentario glandulosae-Fagetum i kwaśnej buczyny górskiej — Luzulo luzuloidis-Fagetum, z pomnikowymi okazami buków i jodeł
13	Śrubita	24,99	Rajcza	pierwotny las jodłowo-bukowy regla dolnego
14	Lipowska	62,5	Ujszoły i Węgierska Górka	górnoreglowy bór świerkowy
Użytki ekologiczne				
1	Hala Cebulowa	16,36	Jeleśnia	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków
2	Hala Miziowa	5,137	Jeleśnia	

L.P.	Nazwa obszaru	Pow. w gran. powiatu [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
3	Hala Kamieniańska	1,75	Jeleśnia	roślin
4	Stówek na Kosarach pod Hyśkowcem	1,76	Żywiec	
Stanowisko dokumentacyjne				
1	Zamczysko na Ściszków Groniu	0,872	Łękawica	Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zapadliska grzbietowego z wychodniami skalnymi ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.
Obszary NATURA2000 – obszary ptasie				
1	Beskid Żywiecki PLB240002	34 988,81	Świnna, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Węgierska Górka, Jeleśnia, Milówka, Ujszoły	Występują co najmniej 4 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje powyżej 1% populacji krajowej (C6) głuszca (PCK). Obszar charakteryzuje się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Duże kompleksy leśne stanowią ostoję dużych drapieżników. Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetumflavae, z udziałem czosnku syberyjskiego Allium sibiricum i niebielistki trwałej Swertia perennis subsp. alpestris, oraz na bardzo rzadkie w Polsce jaworzyny Aceri-Fagetum.
Obszary NATURA2000 – obszary siedliskowe				
2	Beskid Żywiecki PLH240006	35 276,05	Świnna, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Węgierska Górka, Jeleśnia, Żywiec, Milówka, Ujszoły	Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Występuje tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetum flavae, z udziałem czosnku syberyjskiego Allium sibiricum i niebielistki trwałej Swertia perennis subsp. alpestris oraz na obecność na wierzchołkach i grzbietach górskich torfowisk. W obszarze stwierdzono występowanie 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W masywie Piłska znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej (endemit karpacki). Brak aktualnych danych potwierdzających występowanie chrząszcza Phryganophilus ruficollis, stwierdzonego tu w XIX w. Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Utrzymuje się także (choć stosunkowo nieliczna) populacja dzwonka piłkowanego. Obszar jest również ważny dla ochrony ptaków (m.in. głuszca).
3	Beskid Śląski PLH240005	29 703	Lipowa, Węgierska Górka, Radziechowy-Wieprz, Milówka	Obszar o dużym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich jednymi z cenniejszych są zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym (północno-wschodnie stoki Baraniej Góry). Masyw Baraniej Góry jest centrum występowania w Polsce dolnoregłowego boru na torfie Bazzanio-Piceetum, jednej z form siedliska 91D0. Obszar jest też jednym z centrów występowania dolnoregłowego boru jodłowo-świerkowego (dolnoregłowa forma siedliska 9140); występuje tu unikatowy ekotyp tzw. świerka istebniańskiego. Na terenie północnej części Beskidu Śląskiego (ze względu na: chłodny i wilgotny klimat, dużą ilość opadów oraz strome, pokryte rumoszem skalnym stoki) rozwijają się dość licznie lasy jaworowe z miesięcznicą trwałą Lunario-Aceretum (9180). Znacznym zróżnicowaniem wyróżnia się także roślinność nieleśna, w tym szczególnie interesujące są murawy kserotermiczne na górze Tuł. Beskid Śląski charakteryzuje się największą liczbą jaskiń

L.P.	Nazwa obszaru	Pow. w gran. powiatu [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
				i schronisk skalnych (siedlisko 8310) w obrębie polskich Karpat Zewnętrznych. Tutaj też znajduje się największa z tych jaskń - jaskinia w Trzech Kopcach o długości 947,5 m. W obszarze liczne są wychodnie skalne, na których wykształcają się zbiorowiska szczelin skalnych (kod 8220). Stwierdzono tu 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoja fauny typowej dla puszczy karpackiej. Na obszarze odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin oraz bezkręgowców. Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Z początkiem XX wieku stwierdzono tu jedno z 3 znanych w Polsce stanowisk konarka tajgowego <i>Phryganophilus ruficollis</i>, ale od tego czasu brak potwierdzenia jego obecności.
4	Beskid Mały PLH240023	27 267	Czernichów, Łękawica, Łodygowice, Ślemień	Największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich <i>Luzulo luzuloidis</i>-Fagetum w Karpatach. Występowanie na krańcach zasięgu geograficznego zespołów świerczyny górnoreglowej <i>Plagiothecio-Piceetum</i> (w piętrze regla dolnego - unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej <i>Lunario-Aceretum</i>, świerczyny na torfie <i>Bazzanio-Piceetum</i>. Stwierdzono tu łącznie obecność 15 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy, z tym, że stanowisko jednego z nich - bardzo rzadkiego mchu <i>Buxbaumia viridis</i> - wymaga potwierdzenia.
5	Kościół w Radziechowach PLH240007	0,06	Radziechowy- Wieprz	Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 24 pkt, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. W ostoi znajduje się największa na śląsku kolonia rozrodcza podkowca małego (gatunek nietoperza z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG).

Źródło: Rejestr obszarów chronionych województwa śląskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, stan na dzień 31.12.2016 r.

Pomniki przyrody. Poniżej w tabeli zestawiono poszczególne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie powiatu żywieckiego.

Tabela 4 Liczbowe zestawienie pomników przyrody na terenie powiatu żywieckiego

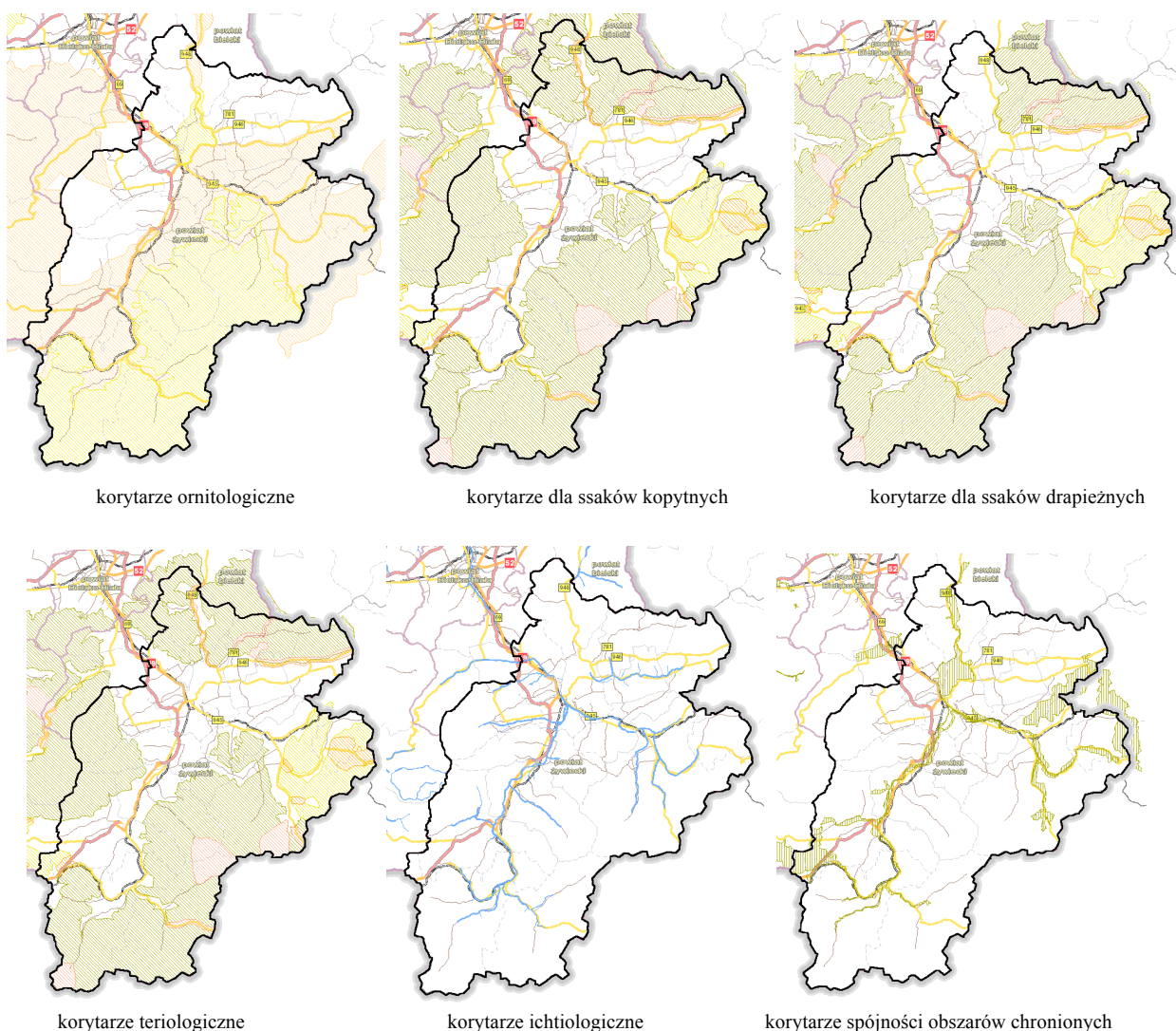
L.P.	Gmina	Pomniki przyrody ożywionej			Pomniki przyrody nieożywionej		
		Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Aleje drzew	Głazy, wychodnie skalne	Jaskinie	Wodospady
1	Żywiec	49	4	-	-	-	-
2	Czernichów	-	-	-	-	-	-
3	Gilowice	2	2	-	-	-	-
4	Jeleśnia	2	2	-	-	2	1
5	Koszarawa	-	-	-	-	-	-
6	Lipowa	1	2	-	1	2	-
7	Łękawica	3	-	-	1	-	-
8	Łodygowice	-	-	-	-	1	-
9	Milówka	2	2	-	-	-	-
10	Radziechowy-Wieprz	2	-	-	-	-	-
11	Rajcza	14	1	-	-	-	-
12	Ślemień	4	2	-	1	3	-

13	Świnna	2	1	-	-	-	-
14	Węgierska Górka	9	1	2	1	-	-
15	Ujszoły	-	1	-	-	-	-
RAZEM		90	20	2	4	8	1

Źródło: Rejestr obszarów chronionych województwa śląskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, stan na dzień 31.12.2016 r.

W granicach powiatu objęto ochroną prawną 125 szt. pomników przyrody. Wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (90 szt.), grupy drzew (20 szt.), aleje drzew (2 szt.), głazy i skały (4 szt.), jaskinie (8 szt.), wodospady (1 szt.). W obrębie chronionych drzew przeważają dęby szypułkowe, modrzewie i lipy drobnolistne. Większość z tych drzew znajduje się na terenach leśnych.

Rozmieszczenie przestrzenne korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych zlokalizowanych w granicach powiatu żywieckiego przedstawiono na mapach poniżej.

Rysunek 6 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu żywieckiego

Źródło: <http://mapy.orsip.pl/imap/?locale=pl&gui=new&sessionID=59590>

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1 Powietrze atmosferyczne

W 2015 roku weszła w życie tzw. Ustawa antysmogowa, dzięki niej samorządy – sejmiki województw będą mogły ustalić jakość spalanych paliw i możliwe do stosowania źródła ciepła w określonych terenach województwa. W ramach tego zadania Marszałek Województwa powołał zespół ekspertów, który wypracuje działania mające ograniczyć niską emisję.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. W kolejnych podrozdziałach opisano systemy energetyczne znajdujące się na terenie powiatu i określono ich wpływ na stan powietrza atmosferycznego.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(a)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach tj.: Czternastą i Piętnastą roczną ocenę jakości powietrza w województwie śląskim, obejmującą lata 2015 - 2016.

Ocena przeprowadzona jest w pięciu wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego:

- strefa śląska (obejmująca powiat żywiecki),
- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Bielsko-Biała,
- miasto Częstochowa.

Klasyfikacja stref wykonywana jest co roku na podstawie oceny poziomu substancji w powietrzu, a jej wynikiem jest określenie jednej klasy strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy, następnie określa się klasę wynikową dla danej strefy.

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmiennym poziomie.

W tabelach poniżej przedstawiono w skrócie zasady zaliczenia strefy do określonej klasy (A, B, C), które zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na ich obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

Ocenę poziomu zanieczyszczeń powietrza w poszczególnych strefach województwa śląskiego wykonano w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w stałych stacjach pomiarowych, automatycznych i manualnych oraz stanowiskach pasywnych. Wszystkie stacje pomiarowe funkcjonowały zgodnie z wojewódzkim programem państwowego monitoringu środowiska.

Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu m.in. o stację w Żywcu przy ul. Kopernika 83a, gdzie prowadzone są ciągłe automatyczne pomiary imisyjne stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO, NO₂, NO_x) oraz pyłu zawieszonego PM₁₀, a także pomiary manualne: arsenu, niklu, kadmu, ołowiu, benzo(a)pirenu w PM₁₀, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pomiary parametrów meteorologicznych.

Wyniki klasyfikacji strefy śląskiej uzyskane w 2016 r. przedstawiają się następująco:

- ze względu na ochronę zdrowia:
  - dla zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm i nikiel - klasa A, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie,
  - dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, ozonu oraz benzo(α)pirenu - klasa C w strefie śląskiej,
  - klasa D2 dla ozonu ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego.
- ze względu na ochronę roślin:

- brak przekroczeń wartości dopuszczalnych (klasa A) dla tlenków azotu i dwutlenku siarki,
- przekroczenia poziomu docelowego ozonu (klasa C) oraz poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 (klasa D2), na stacji tła regionalnego.

W latach 2015-2016 w rejonie powiatu żywieckiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w lutym 2015r. - $91\mu\text{g}/\text{m}^3$ i styczniu 2016 r. - $93\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy normie $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnie wartości roczne wyniosły $45\mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2015r. i $44\mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2016r. a więc powyżej poziomu dopuszczalnego ($40\mu\text{g}/\text{m}^3 \text{NO}_x$).

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2016 r. określono strefy, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – pył PM10 (24h),
  - strefa śląska – pył PM10 (rok),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne dla fazy I, dla których nie istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – pył PM2,5 (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne dla fazy II, dla których nie istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – pył PM2,5 (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska - benzo(a)piren B(a)P (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – ozon O_3 (8h),
  - strefa śląska – ozon O_3 (8h) 3lata.
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona roślin):
  - strefa śląska – ozon O_3 – AOT40-R),
  - strefa śląska – ozon O_3 – AOT40-R5).

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO_2 , tlenki azotu NO_x , tlenek węgla CO, benzen C_6H_6 , ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni standardy imisyjne na terenie wszystkich stref (cały obszar województwa) były dotrzymane. W przypadku stref, dla których POP zostały określone, a standardy jakości powietrza są nadal przekraczane, zarząd województwa obowiązany będzie do aktualizacji programu po okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza uwzględniając działania ochronne dla wrażliwych grup ludności.

Na przestrzeni ostatnich lat należy przeanalizować uchwalone programy ochrony powietrza, których zadaniem była diagnoza złego stanu jakości powietrza oraz wskazanie działań naprawczych, skutkujących poprawą jakości powietrza na obszarach występowania przekroczeń wartości normatywnych. Jakość powietrza w powiecie odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Stale występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń, jak: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 i benzo(a)piren.

Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr IV/57/3/2014 z dnia 17 listopada 2014 roku przyjął „Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”. W ramach opracowywania Programu ochrony powietrza zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych ujęto wszystkie wymagane elementy, jednakże ze względu na szczególny charakter Programu ochrony powietrza zastosowano niestandardowy układ dokumentów. Dokument główny zawiera najistotniejsze elementy, które stanowią diagnozę problemu, ocenę możliwości zmian stanu obecnego oraz kierunki działań naprawczych wraz z planowanymi efektami do osiągnięcia w 2020 r.

4.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Monitoring diagnostyczny – ocena stanu/potencjału ekologicznego

W 2016 roku na terenie powiatu żywieckiego prowadzono monitoring diagnostyczny obszarów chronionych w dwóch punktach na rzece Soła tj. jcwpc Soła do Wody Ujsolskiej, jcwpc Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna. Wody powierzchniowe Soły do Wody Ujsolskiej otrzymały II klasę elementów biologicznych, I klasę elementów hydromorfologicznych, PSD (poniżej stanu dobrego) dla elementów fizyko chemicznych. Przekroczenia stężeń średniorocznych dotyczą azotu Kjeldahla, azotu ogólnego, fosforu ogólnego.

Natomiast wody powierzchniowe Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna otrzymały III klasę elementów biologicznych (przekroczenia wskaźników tj. fitobentos i makrofity), II klasę elementów hydromorfologicznych, PSD (poniżej stanu dobrego) ze względu na przekroczenia związków azotu i fosforu.

Stan/potencjał ekologiczny dla dwóch w/w jcwpc określono jako umiarkowany, co świadczy o potrzebie poprawy jakości wód powierzchniowych.

Monitoring operacyjny rzek – ocena stanu chemicznego

W roku 2016 na terenie powiatu żywieckiego w dwóch jednolitych częściach wód kontynuowano badania tych substancji, które przekraczały normy środowiskowe dla substancji priorytetowych w latach poprzednich. W dwóch punktach na rzece Soła tj. Soła do Wody Ujsolskiej, Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna, badane średnie stężenia sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu, węglowodory ropopochodne, przekroczyły wartość dopuszczalną dla stanu dobrego.

Dla pozostałych badanych wskaźników nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej.

Monitoring obszarów chronionych

Monitoring obszarów chronionych prowadzony był w 2016 r. w dwóch podsystemach tj. dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych prowadzony jest w punktach na rzece Sole, w jcwpc Soła do Wody Ujsolskiej, Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna. Wyniki badań monitoringu wód narażonych na eutrofizacja wskazują, że nie ma zagrożenia oraz spełniają wymogi.

Ponadto, monitoring jcwpc przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia prowadzony był w ośmiu punktach na terenie powiatu żywieckiego na rzekach: Przybędza (obszar jcwpc Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna), Kocierzanka (obszar jcwpc Łękawka), Bystra (jcwpc Bystra), Romanka (obszar jcwpc Żabniczanka), Cięcinka (jcwpc Cięcinka), Glinna (obszar jcwpc Krzyżówka), Sopotnianka (obszar jcwpc Sopotnia), Koszarawa (obszar jcwpc Koszarawa od Krzyżówki bez Krzyżówki do ujścia). Monitoring wód powierzchniowych przeznaczonych do spożycia w 2016 roku wykazał klasę A1 ze względu na wskaźniki fizyko chemiczne, oraz klasę A2 ze względu na wskaźniki mikrobiologiczne. Zatem wody powierzchniowe pobierane na potrzeby spożycia przez ludzkie na terenie powiatu żywieckiego spełniają wymogi.

Przyjmuje się, że warunki dla obszaru chronionego są spełnione, jeżeli wyniki uzyskane z punktu monitoringu obszarów chronionych wskazują na jednoczesne spełnienie wymogów dla dobrego stanu wód określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1482) oraz wymogów dodatkowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r (Dz.U. Nr 204, poz.1728).

Monitoring wód podziemnych

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W 2016 roku badania wód podziemnych prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową modyfikowaną pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej i sieć wojewódzką, uzupełniającą badania pod kątem ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, wykorzystywanych na terenie powiatu do celów pitnych.

W podsystemie monitoringu jakości wód podziemnych badania prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone nie osiągnięciem dobrego stanu chemicznego.

Analiza wyników badań jakości wód podziemnych w wybranych punktach monitoringowych wskazuje, iż w trzech punktach wody osiągnęły dobrą i bardzo dobrą jakość wody (I i II klasa), natomiast w jednym punkcie wody otrzymały III klasę jakości.

Wody podziemne na terenie powiatu kwalifikują się do klasy I-III, które można określić jako wody zadowalającej jakości. Wartości wskaźników manganu, wodorowęglanów, azotynów, wapnia i temperatury wskazują na naturalne procesy, które oddziałują na wody podziemne.

4.3 Ochrona powierzchni ziemi

Aktualnie dla gmin należących do powiatu żywieckiego są wykonane „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi”, najnowsze mapy zostały wykonane w latach 2014-2016 dla gmin Ujszoły, Koszarawa, Łękawica oraz Świnna. Pozostałe gminy posiadają mapy opracowane w latach 2009-2012.³

W chwili obecnej na terenie powiatu zidentyfikowano 2503 osuwiska, najwięcej na terenie gminy Jeleśnia 516, oraz Rajcza 283 a najmniej na terenie gminy Łodygowice, Łękawica 57, Lipowa 70 i Koszarawa 84 – tak dużą ilość osuwisk można potraktować jako problem powiatu.

Na najbliższe lata Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy zaplanował wykonanie aktualizacji „Map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” dla gmin Czernichów, Lipowa, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Węgierska Górka oraz Żywiec z terminem realizacji do końca 2019 roku. Natomiast do końca 2020 aktualizację map dla gmin Gilowice, Jeleśnia, Ślemień, Świnna, Ujszoły, Koszarawa oraz Łękawica.⁴

Monitoringiem Instrumentalnym w ramach III etapu SOPO objęte zostaną w dalszym ciągu osuwiska w Miedzybrodziu Bielskim, Milówce i w Rychwałdzie.⁵

Badania i obserwacje stanu gleby i ziemi dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska, co wynika z zapisów art. 26 oraz art. 101b ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.).

Wprowadzenie standardów miało na celu stworzenie skutecznego instrumentu ochrony gleb przed degradacją w wyniku zanieczyszczeń substancjami chemicznymi pochodzącymi ze źródeł antropogenicznych oraz ustalenie prawnych podstaw do egzekwowania obowiązku przywrócenia właściwej jakości gleb w oparciu o wymierne wskaźniki docelowe. Z formalnego punktu widzenia przyjęte standardy wyznaczają docelowo stan jakości gleb poddawanych rekultywacji.

Szczegółowymi badaniami potwierdzonymi odpowiednią dokumentacją należy każdorazowo objąć obszary, na których doszło do awarii i niekontrolowanej emisji oraz migracji zanieczyszczeń do gleb. Badania gleb na obszarze województwa śląskiego i w tym powiatu żywieckiego prowadzone są w oparciu o „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi.

Na terenie powiatu żywieckiego w 2010, 2012 i 2015 roku analizowano próbki pobrane na terenie Żywca i Węgierskiej Górki. Wyniki badań z 2010 i 2012 roku wskazywały na nieznaczne przekroczenia wartości kadmu i cynku oraz wyraźnie przekroczona zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA9 na terenie Żywca. Wyniki badań węglowodorów z 2015 roku zmniejszyły się w porównaniu do wyników z 2010 i 2012 roku. Według klasyfikacji IUNG gleby z terenu Żywca zostały zaklasyfikowane do oceny 2 natomiast gleby z terenu Węgierskiej Górki do oceny 1.⁶

Wyniki badań pobranych próbek nie reprezentują stanu gleb na terenie całego powiatu żywieckiego, pokazują jednak jak wygląda stan gleb w bliskiej odległości od zakładów produkcyjnych zlokalizowanych w Żywcu oraz wśród koncentracji ruchu komunikacyjnego.

Na podstawie wykonanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa badań w latach 2010-2012 i 2015-2017 można przypuszczać, iż zawartości metali ciężkich i pierwiastków śladowych oraz w szczególności węglowodorów aromatycznych na terenie wiejskich gmin powiatu żywieckiego są niższe niż na terenie Żywca i gleby kwalifikują się do wszelkich upraw.

Według danych krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, przy przebadanej w latach 2010-2013 powierzchni wynoszącej 317,3 tys. ha, 40% gleb w województwie śląskim posiadało bardzo kwaśny bądź kwaśny odczyn glebowy, kolejne 40% – lekko kwaśny, a tylko 20% gleb charakteryzowało się obojętnym lub zasadowym

³ na podstawie danych z pisma PIG nr GGI/074-1/2017 z dn. 5 lipca 2017 r.70

⁴ na podstawie danych z pisma PIG nr GGI/074-1/2017 z dn. 5 lipca 2017 r.70

⁵ na podstawie danych z pisma PIG nr GGI/074-1/2017 z dn. 5 lipca 2017 r.70

⁶ Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012, 2015

odczynem glebowym. Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w województwie śląskim w powierzchni przebadanej przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą wynosił 29%, w 17% wapnowanie było potrzebne, a w 21% – wskazane. Ograniczone potrzeby wapnowania dotyczyły 16% gleb, natomiast w 17% gleb wapnowanie było zbędne.⁷

Zespół Doradztwa Rolniczego pośredniczy w badaniach gleb użytkowanych rolniczo na poziom pH. Odbywa się to poprzez przekazywanie próbek glebowych pobranych przez rolników do Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach. Koszty badań pokrywane są przez rolników.

Dla terenu Województwa Śląskiego prowadzona jest Baza ORSIP, jest to baza terenów zdegradowanych i wymagających rekultywacji ze względu na zamieszczenie gleb, status terenu poeksploatacyjnego lub poprzemysłowego.

Według Bazy ORSIP na terenie powiatu żywieckiego zlokalizowane są tereny zdegradowane:

- na terenie gminy Ujszoły - wyrobisko kamienia w Ujszałach Glince o powierzchni 4,92 ha. Dane zostały zamieszczone w Bazie ORSIP 2008 roku.
- na terenie gminy Żywiec - teren po nieistniejącej cegielni położony na zachodniej części miasta o powierzchni 7,29 ha. Władającym terenem jest Miasto Żywiec. Ostatnia aktualizacja danych w Bazie ORSIP miała miejsce w 2011 roku.
- na terenie gminy Żywiec - tereny po zlikwidowanych składowiskach odpadów w także obiekty byłej kotłowni położone na zachodniej części miasta po lewej stronie drogi krajowej S69 jadąc z Żywca w kierunku Bielska – Białej o powierzchni 7,29 ha. Teren ten jest zanieczyszczony związkami organicznymi oraz gazami. Biogaz jest systematycznie odprowadzany za pomocą studni gromadzących ten gaz. Na tym terenie istnieje system odwadniający uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do gruntu. Dane zostały zamieszczone w Bazie ORSIP 2008 roku.

4.4 Hałas

W dniu 16 listopada 2015 roku, Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie. Określa on priorytety działań oraz wskazuje niezbędne zadania dla ograniczenia poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych w odniesieniu do dróg i linii kolejowych położonych poza aglomeracjami. W Programie zapisano zestaw inwestycji do realizacji przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad oraz Zarząd dróg Wojewódzkich także na terenie powiatu żywieckiego.

W Programie opisano badania hałasu przeprowadzone na wielu odcinakach dróg w tym na terenie powiatu żywieckiego:

- na drodze krajowej DK 69 Bielsko-Biała – Rybarzowice – Żywiec - analizowany odcinek drogi przebiega przez powiat bielski – gminę Buczkowice oraz powiat żywiecki w tym gminy Węgierska Górka, Milówka, Radziechowy- Wieprz, Łodygowice oraz gminę Żywiec,
- trzy odcinki drogi wojewódzkiej nr 945:
  - Żywiec (rondo – Handlowa – Witosa – rondo) o długości 1,463 km,
  - Żywiec (rondo Piłsudskiego) – ul. Skłodowskiej – Żywiec, kier. Przyłęków o długości 3,87 km,
  - Żywiec, kier. Przyłęków – Paweł Mała) o długości 3,759 km,
- jeden odcinek drogi wojewódzkiej nr 946 Żywiec (rondo S69) – rondo ul. Wolności – Żywiec (ul. Piłsudskiego/Żeromskiego) o długości 1,619km.

Wyniki badań wykazały iż:

- przy drodze DW 945 zamieszkuje:
  - 1179 osób (310 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 55-60dB,
  - 743 osoby (196 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 60-65 dB,
  - 825 osób (217 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 65-70 dB,
  - 373 osób (98 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 70-75 dB,
- przy drodze DW 946 zamieszkuje:
  - 447 osób (118 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 55-60dB,
  - 168 osób (44 mieszkania) narażonych na hałas w granicach 60-65 dB,
  - 125 osób (33 mieszkania) narażonych na hałas w granicach 65-70 dB,

⁷ Raport o stanie środowiska w województwa Śląskim w 2014 roku, WIOŚ, 2015

- 113 osób (30 mieszkań) narażonych na hałas w granicach 70-75 dB,
- 8 osób (2 mieszkania) narażonych na hałas powyżej 75 dB.

Z danych zamieszczonych powyżej wynika, iż około 2,3% mieszkańców narażonych jest na ponadnormatywny hałas drogowy wzdłuż badanych odcinków dróg.

Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi na terenie powiatu kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu:

- w 2014 roku w 9 przedsiębiorstwach w Czernichowie, Gilowicach, Jeleśni, Krzyżowej, Kocierzu Moszczanickim, Łodygowicach i Żywcu. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących przepisów w 4 przedsiębiorstwach w Gilowicach, Jeleśni, Kocierzu Moszczanickim i Łodygowicach.
- w 2015 roku w 7 przedsiębiorstwach w Gilowicach, Krzyżowej, Kocierzu Moszczanickim i w Żywcu. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących przepisów w trzech przedsiębiorstwach w Gilowicach, Krzyżowej i w Kocierzu Moszczanickim.
- W 2016 roku w 7 przedsiębiorstwach w Czernichowie, Krzyżowej, Kocierzu Moszczanickim i w Żywcu. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących przepisów w trzech przedsiębiorstwach w Czernichowie, Krzyżowej i w Kocierzu Moszczanickim.

Wynikiem tych kontroli są decyzje środowiskowe dla przedsiębiorstwa w Krzyżowej, Gilowicach i Kocierzu Moszczanickim. Według danych WIOS w ostatnim czasie wykonano działania naprawcze dla instalacji, w przypadku których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku w tartaku w Pewli Małej poprzez zabudowę traku taśmowego wiatą wyposażoną w ściany akustyczne oraz ściany i sufit wygłuszone płytami warstwowymi i wełną mineralną.

4.5 Promieniowanie niejonizujące

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiar monitoringu promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich łącznie w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa śląskiego.

W ostatnich latach 2013-2016 corocznie prowadzono badania na terenie powiatu żywieckiego. Punkty w których kontrolowano pola elektromagnetyczne zlokalizowane były:

- w roku 2013 w:
  - w Ujszałach (0,25 V/m),
  - w Rycerce Górnej (0,34 V/m),
  - w Ślemieniu (0,71 V/m).
- w roku 2014 w:
  - w Żywcu (0,20 V/m),
  - w Korbielowie (0,32 V/m),
  - w Łodygowicach (1,00 V/m),
- w roku 2015 w:
  - w Czernichowie (wynik 0,18 V/m),
  - w Milówce (1,03 V/m),
- w roku 2016 w:
  - w Rycerce Górnej (0,12 V/m),
  - w Ślemieniu (0,18 V/m),
  - w Ujszałach (0,12 V/m)⁸.

Wyniki badań w województwie śląskim w żadnym punkcie w tym także na terenie powiatu żywieckiego nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, który wynosi 7 V/m.

Według aktualnych informacji można stwierdzić, iż na terenie niektórych gmin anteny przekaźnikowe telefonii komórkowej mogą być lokowane w dowolnych miejscach, co w powiązaniu ze zwiększającym się poziomem promieniowania elektromagnetycznego na przestrzeni ostatnich lat stwarza zagrożenie szczególnie dla dzieci i młodzieży stale przebywającej w bliskiej odległości od źródła promieniowania.

⁸ [V/m] – średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz, w danym punkcie obserwacji w środowisku

Na podstawie analizy stanu środowiska na terenie powiatu żywieckiego można wyznaczyć problemy i zagrożenia jakie mogą mieć miejsce. Dane te zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 5 Ocena stanu środowiska powiatu żywieckiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony przy szlakach komunikacyjnych, w rejonie powiatu żywieckiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w lutym 2015r. - 91µg/m³ i styczniu 2016 r. - 93µg/m³ przy normie 40 µg/m³. imisja zanieczyszczeń z rejonów północnych województwa śląskiego, w tym miasta Bielska – Białej i aglomeracji Śląskiej pogorszenie jakości powietrza na obszarze powiatu pod względem zawartości ozonu w warstwie przyziemnej (troposferycznej), wzrastająca liczba obszarów stref zakwalifikowanych do klasy C, niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej brak uporządkowanej gospodarki wodami odpadowymi Stan/potencjał ekologiczny dla dwóch w/w jcwp określono jako umiarkowany, co świadczy o potrzebie poprawy jakości wód powierzchniowych. w dwóch punktach na rzece Soła, badane średnie stężenia sumy benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu, węglowodory ropopochodne, przekroczyły wartość dopuszczalną dla stanu dobrego wody podziemne na terenie powiatu kwalifikują się do klasy I-III, które można określić jako wody zadowalającej jakości. zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych	powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego na terenie części gmin powiatu	okresowy wzrost poziomów promieniowania elektromagnetycznego, ale bez przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania

Źródło: opracowanie własne

5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak poprawy efektywności energetycznej budynków,
  - brak poprawy estetyki budynków,
  - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
  - brak budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż dróg,
  - brak edukacji mieszkańców,
  - brak kontroli stanu środowiska,
  - brak rozbudowy sieci kanalizacyjno-wodociągowej,
  - brak poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej,
  - zwiększenie zagrożenia powstawaniem osuwisk,
  - brak rozwoju hodowli owiec z powodu braku realizacji programu Owca – Plus,
  - brak rozwoju gospodarki odpadami,
  - brak prawidłowego poziomu usuwania azbestu z terenu powiatu,
  - brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
  - niski poziom zadań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.

ANALIZA POWYŻSZYCH SKUTKÓW BRAKU REALIZACJI PROJEKTU „PROGRAMU...” PROWADZI DO WNIOSKU, IŻ NIEZREALIZOWANIE DOKUMENTU WYWOŁAĆ MOŻE ZARÓWNO SKUTKI POZYTYWNE JAK I NEGATYWNE.

Niemniej na czternaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków braku realizacji „Programu...” tylko jeden jest pozytywny.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe głównie w trakcie realizacji inwestycji. Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum zadań, ze względu na to, iż jeśli Powiat Żywiecki, gminy należące do powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak termomodernizacje budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale po kilku latach okaże się iż ilość spalanych paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrza oraz mieszkańcy produkując ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji, brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia ciągle potrzeby hamowań i rozpędzania pojazdów, a co za tym idzie zwiększenie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do społeczności powiatu żywieckiego w tym wszystkich gmin należących do powiatu (edukacja ekologiczna, festyny, konkursy, wycieczki, akcje sprzątania świata, Dnia Lasu) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „Programu...” zadań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej) i powietrza (niski stopień wykorzystania energii odnawialnej, wysoki wskaźnik zużycia energii, brak zadań termomodernizacyjnych, zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa), a także zagrożenie mieszkańców wynikające z braku wyposażenia w sprzęt straży pożarnej.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji zadań związanych z:

- poprawą jakości infrastruktury drogowej powiatu,

- uzupełnieniem sieci wodociągowej,
- uzupełnieniem sieci kanalizacyjnej,
- brakiem zadań termomodernizacyjnych,
- brakiem modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej,

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności Powiatu Żywieckiego zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów górskich, pieszych i rowerowych wycieczek i wypoczynku na łonie przyrody w ciszy i spokoju z dala od zgiełku miast.

Działania negatywne występować będą w pierwszym etapie w czasie realizacji inwestycji (wodociągi, kanalizacja oczyszczalnie ścieków, inwestycje drogowe, przeciwhałasowe, inwestycje polegające na modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej), będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, zmniejszenia zużycia paliwa do ogrzewania budynków, zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Niskiej jakości oferta kulturalna dla mieszkańców i nieatrakcyjna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna nie przyciągnie zainteresowania mieszkańców gmin powiatu żywieckiego, ani turystów, co w konsekwencji będzie powodowało zubożenie kulturalne, sportowe i turystyczne terenu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

Istotnym elementem jest również presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce, która nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. Należy zatem (zgodnie z celami zapisanymi w projekcie „Programu...”) wcześniej opracować takie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą na realizację planowanych zadań w danym miejscu. Kluczowym zadaniem w tym zakresie są takie zapisy w PZP które wpływają na lokalizację infrastruktury turystycznej, hydrologicznej czy anten przekaźnikowych telefonii komórkowej lub brak zagospodarowania terenów złóż pod potencjalną przyszłościową eksploatację. Opracowane plany zadań umożliwią rozwój gospodarczy Powiatu Żywieckiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju nowej infrastruktury na terenach o walorach przyrodniczych i kulturowych.

Wśród aspektów niosących realne zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływać na środowisko, należy podkreślić spodziewane, bardzo wysokie korzyści poza przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do walorów ekologicznych, takich jak budowa sieci kanalizacji, uzupełnienie sieci wodociągowej, termomodernizacje budynków, modernizacji dróg może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego i obniżenia komfortu i jakości życia i zdrowia mieszkańców powiatu. Oddziaływania te ochronią walory przyrodnicze, nie mniej jednak przyczynią się do zubożenia powiatu jako odwiedzanego przez turystów, czy zasiedlanego przez nowych mieszkańców. Brak sieci kanalizacji, czy sieci wodociągowej przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności terenu.

Poprawie jakości wód powierzchniowych i podziemnych służyć będą inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej, usprawnienie gospodarki odpadami czy budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie planowanych do skanalizowania).

Pozytywny wpływ na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych oraz stan ekologiczny wód będą miały także zadania nastawione na racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochronę zbiorników wód podziemnych. Działania przyczyniające się do rozwoju turystyki i wypoczynku mogą wpływać w sposób pośredni i bezpośredni na stan ekologiczny wód oraz powierzchni ziemi, a także stan obszarów ekologicznych i przyrodniczych.

Istotne są postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna mająca na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), jednocześnie brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Działania negatywne występować będą głównie w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływanie będą pozytywne w postaci braku zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszeniem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów

samochodowych, a także zmniejszeniem zagrożenia powodziowego. Z drugiej strony istotnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej regionu oraz ochrony środowiska, co będzie warunkować rozwój gospodarczy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „Programu...”.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie „Programu...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność), a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie „Programu...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach „Programu...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2017 r., poz. 1405) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu, a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań.

W odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów) wymienionych w projekcie „Programu...” w poniższych tabelach scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją najistotniejszych zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w projekcie „Programu...” wraz z podaniem ich prawdopodobnej lokalizacji.

6.1 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Tabela 6 Obszar interwencji 1: „Ochrona klimatu i jakości powietrza”- analiza planowanych zadań

L.p.	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)* Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na przebudowie układu komunikacyjnego oraz modernizacji systemów grzewczych budynków należących do Powiatu żywieckiego. Poprzez inteligentny system zarządzania ruchem rozumie się punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miasta, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg. Działania te realizowane będą w trakcie przebudowy i modernizacji dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych przez zarządców dróg. W ramach realizacji Programu ochrony powietrza będą realizowane zadania w zakresie docieplenia ścian zewnętrznych, stropów nad ostatnią kondygnacją, wymiana stolarki oraz modernizacje źródła ciepła. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy (w tym m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną). Przed przystąpieniem do prac przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Końcowym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami remontowymi. Docelowo realizacja zadań miała pozytywne oddziaływanie na powietrze jak i ludzi.
2	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg powiatowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi.
3	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu ciągłych zadań w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu. Działania te prowadzone będą poprzez akcje edukacyjne, lekcje wychowawcze, festyny, konkursy, wycieczki edukacyjne, prelekcje, a także konkursy z nagrodami.

powietrza (PA6.2.)*		Zadania monitorowane
1	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na termomodernizacji budynków na terenie poszczególnych gmin powiatu żywieckiego. W wyniku realizacji tych zadań zmniejszy się zapotrzebowanie budynków na energię cieplną, co związane jest ze zmniejszeniem zużycia paliw, a przez to zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Przed przystąpieniem do prac przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlenia budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoju ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoju ptaków w związku z planowanymi pracami remontowymi. Po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi
2	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej oraz programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej (PA1.4.)*	
3	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (PA3.3.)*	
4	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję niezorganizowaną (PA4.2)*	
5	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.1)*	
6	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.2.)*	
7	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu żywieckiego (PA8.1.)*	
8	Realizacja działań proefektywnościowych (w tym działań w zakresie budownictwa efektywnego energetycznie) przez osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa (PA9.1)* Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do 1MW poprzez wymianę systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów nakominkowych ograniczających emisję (PA3.1.)*	
9	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych (PA 3.4.)*	

10	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego (PA2.2.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. W ramach tych zadań zastosowane mogą zostać mechanizmy wspomagające zarządzanie ruchem i transportem. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb , powietrza jak i ludzi
11	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu (PA2.4.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na budowie nowych i modernizacji istniejących ścieżek rowerowych na terenie gmin należących do powiatu żywieckiego. Budowa ścieżek planowana jest głównie wzdłuż dróg, realizowane te zadania będą w trakcie remontów i modernizacji dróg gminnych. Dokładne lokalizacja aktualnie nie są znane. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb , powietrza jak i ludzi
12	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny (PA6.3.)* Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych (PA4.1.)* Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wraz z rozbudową sieci mobilnych stanowisk pomiarowych (PA1.5)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadania te przeprowadzać będzie Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska w Katowicach oraz gminy powiatu żywieckiego. Zadanie realizowane przez WIOŚ to kontynuacja prowadzonych we wcześniejszych latach zadań kontrolingowych przedsiębiorstw i monitoringowych środowiska. Gminy będą kontrolowały swoich mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych oraz w ramach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku zadania wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb , powietrza jak i ludzi
13	Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny (PA4.4)* Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu żywieckiego (PA8.1.)* Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw (PA4.3.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie to polegało będzie na promocji stosowania odnawialnych źródeł energii poprzez organizację spotkań promocyjnych z dostawcami i instalatorami, a także realizacji Programów Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie poszczególnych gmin powiatu mających na celu dofinansowania dla mieszkańców na zakup i montaż nowoczesnych kotłów i kolektorów słonecznych.
14	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (PA8.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na sprostaniu założeń ustawy prawo energetyczne i opracowaniu przez gminy należące do powiatu żywieckiego założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ich aktualizacji.
15	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)* Kształtowanie postaw społecznych w kierunku	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu ciągłych zadań w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu. Działania te prowadzone będą poprzez akcje edukacyjne, lekcje wychowawcze, festyny, konkursy, wycieczki edukacyjne, prelekcje, a także konkursy z nagrodami.

wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce (PA9.2.)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 1: „**Ochrona klimatu i jakości powietrza**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania w wyniku których zwiększy się estetyka powiatu żywieckiego, budynki zostaną poddane termomodernizacji w tym szkoły, przedszkola, gminne ośrodki kultury, które są wizytówkami gmin i powiatu i w znacznym stopniu wpływają na poprawę jego wizerunku.

Dzięki kontynuacji zadań polegających na termomodernizacjach, zwiększy się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w tym dokonane zostaną zadania polegające na montażu kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła i zamiana rodzaju paliw na ekologiczne. Zmniejszy się zjawisko niskiej emisji komunalnej co oznacza zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Wszystkie te zadania będą realizowane jako także kontynuacja w budynkach istniejących w związku z tym nie będzie zagrożenia dla terenów przyrodniczo cennych. W trakcie prac termomodernizacyjnych trzeba pamiętać o możliwości gniazdowania tam ptaków chronionych lub występowania siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach.

Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2016 r. poz. 2134) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. W ramach tego obszaru interwencji realizowane będą także jako kontynuacja prac - remonty i modernizacje dróg w tym szczególnie gminnych, powiatowych. Celem tych zadań będzie dostosowanie infrastruktury drogowej do standardów jakościowych danej klasy dróg oraz poprawa płynności i komfortu jazdy przez teren powiatu żywieckiego wraz z budową ścieżek rowerowych. Aktualnie nie planuje się budowy nowych dróg, więc nie istnieje zagrożenie zajęcia nowych w tym cennych przyrodniczo terenów. Pozostałe planowane zadania będą miały charakter projektów miękkich polegających na akcjach informacyjno-szkoleniowych dla mieszkańców planujących modernizację budynków, wymianę kotłów czy montaż instalacji zasilanych OZE, jednocześnie prowadzone będą zadania monitoringowe zanieczyszczenia powietrza emitowanego przez przedsiębiorstwa, komunikację lub mieszkalnictwo. Działania te nie przyczynią się do stałego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.2 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zagrożeń hałasem

Tabela 7 Obszar interwencji 2: „Zagrożeń hałasem”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na wydawaniu przez Starostę decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu. Działania te przyczynią się do większego usankcjonowania działalności przedsiębiorstw na obszarze powiatu żywieckiego i zmniejszenia oddziaływania działalności produkcyjnych na mieszkańców.
3	Ograniczenie hałasu drogowego (H1.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na ograniczaniu emisji hałasu drogowego wzdłuż dróg powiatowych o największym natężeniu ruchu oraz największych przekroczeniach poziomów dźwięku i narażenia na niego przez mieszkańców. Zadania te realizowane będą w terenie już zagospodarowanym bez negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i leśne. Realizacja tej inwestycji będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców aktualnie narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez zwiększony hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi w postaci zmniejszonej emisji hałasu.
Zadania monitorowane		
1	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych (H1.6)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na działalności kontrolnej prowadzonej przez WIOŚ. W ramach kontroli w sytuacji stwierdzenia naruszeń wydawane są zalecenia pokontrolne, a w razie konieczności mandaty karne. Działania te doprowadzą do sukcesywnego zmniejszania się ilości przedsiębiorstw, które nie stosują się do przepisów prawnych.
2	Budowa [...] oraz przeprowadzenie remontów nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)* (Budowa odcinak Przybędza – Milówka o długości 8,53 km).	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. Aktualnie planowana jest budowa odcinka drogi ekspresowej S69 o długości 8,53 km wraz z infrastrukturą ograniczającą emisję hałasu, pozostałe planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja.
3	Ograniczenie hałasu drogowego (H1.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na ograniczaniu emisji hałasu drogowego wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu oraz największych przekroczeniach poziomów dźwięku i narażenia na niego przez mieszkańców. W razie potrzeby stosowane będą zabezpieczenia akustyczne w postaci ekranów lub nasadzeń zieleni. Zadania te realizowane będą w terenie już zagospodarowanym bez negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i leśne. Realizacja tej inwestycji będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców aktualnie narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu.
4	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg. (H1.4)*	Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez zwiększony hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi w postaci zmniejszonej emisji hałasu.
5	Redukcja hałasu przemysłowego (H1.7.)*	Zadanie inwestycyjne Planowane zadania polegały będą na planowaniu inwestycji i budów w powiązaniu z zasadami ochrony przeciwhałasowej. Zadanie realizowane będzie przez przedsiębiorców i polegało będzie na dostosowaniu funkcjonowania przedsiębiorstwa do obowiązujących przepisów i dopuszczalnych poziomów emisji hałasu.

		Szczególnie chodzi o stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków, wymianie stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej.
6	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej na zasadzie konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży.
7	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (H2.1)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na kontynuacji badań monitoringowych poziomu hałasu w środowisku na terenie powiatu żywieckiego emitowanego przez przedsiębiorstwa i komunikację.
8	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska (H1.10)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na zamieszczaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (w trakcie ich aktualizacji) zapisów chroniących przez nadmierną emisją hałasu, wyznaczania stref mieszkaniowych z większymi obostrzeniami akustycznymi oraz stref przemysłowych. Działania te realizowane będą w razie potrzeb w trakcie aktualizacji miejscowych planów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 2: „**Zagrożenia hałasem**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania polegające na:

- zmniejszeniu emisji hałasu – do takich zadań należy modernizacja dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz modernizacji maszyn i urządzeń stosowanych w przedsiębiorstwach celem dostosowania do obowiązujących norm emisji hałasu,
- ochrony przed istniejącą emisją – do takich zadań należą nasadzenia zieleni izolacyjnej, budowa ekranów akustycznych oraz elementy dźwiękoszczelne w budynkach,
- kontroli przestrzegania przepisów prawa,
- edukacji ekologicznej.

Żadne z tych zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na mieszkańców, środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.3 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie pól elektromagnetycznych

Tabela 8 Obszar interwencji 3: „Pól elektromagnetycznych”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na gromadzeniu danych w formie elektronicznej bazy, zadanie pozostałe bez wpływu na środowisko
Zadania monitorowane		
1	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku (PEM 1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuacji badań monitoringowych poziomu promieniowania elektromagnetycznego w środowisku na terenie województwa w tym powiatu żywieckiego.
2	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM 1.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na zamieszczaniu w gminnych Planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dla terenów gdzie nie będzie możliwa lokalizacja instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Działania te realizowane będą w razie potrzeb w trakcie aktualizacji miejscowych planów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 3: „Pól elektromagnetycznych” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania nieinwestycyjne polegające na gromadzeniu danych, badaniach środowiska oraz preferowaniu niekonfliktowych lokalizacji instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Żadne z tych zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.4 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 9 Obszar interwencji 4: „Gospodarowanie wodami”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na utrzymywaniu i stałej kontroli stanu i jakości sprzętu i wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych w celu szybkiej i sprawnej akcji ochrony mieszkańców i ich mienia w przypadku powodzi. Działania te przyczynią się do poprawy funkcjonowania Straży Pożarnej, która będzie miała większe możliwości ratowania zdrowia, życia i mienia mieszkańców powiatu żywieckiego.
Zadania monitorowane		
1	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)(ZW1.3.)* Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód (ZW1.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie w razie potrzeby i polegało będzie na wprowadzaniu do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony pośredniej dla ujęć wód.
2	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym (ZW3.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na modyfikacji planów zagospodarowania przestrzennego w celu dostosowania do zapisów do planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych. Celem takich zadań jest ochrona ludności i ich mienia w sytuacji zagrożenia powodziowego. Istotnym elementem jest brak możliwości lokalizacji terenów budowlanych na obszarach o wysokim ryzyku powodziowym.
3	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na utrzymywaniu i stałej kontroli stanu i jakości sprzętu i wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych w celu szybkiej i sprawnej akcji ochrony mieszkańców i ich mienia w przypadku powodzi.
4	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni (ZW1.10.)*	Zadanie inwestycyjne Zadania te polegały będą na budowie, rozbudowie, modernizacji infrastruktury powodziowej i będą realizowane przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach oraz właściciele stawów oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach oraz właściciele zbiorników wodnych. W ramach tych zadań wzięto pod uwagę także zaopatrzenie mieszkańców w wodę do picia. Zadania te wynikają w większości Programu Małej Retencji dla Województwa Śląskiego.
5	Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa	Realizacja zadań w trakcie realizacji może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz niszczenie siedlisk roślin i zwierząt przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie szczególnie dla ludzi w

	śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód (ZW3.3.)*	postaci ochrony przeciwpowodziowej.
6	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych (ZW3.6.)*	
7	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom w tym w celu zbiorowego zapatrzenia w wodę oraz związanych z gospodarką stawową	
8	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu (ZW1.5.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuowaniu monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa śląskiego w tym powiatu żywieckiego.
9	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW1.8.)* Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych (ZW3.11.)* Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW3.12.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej na zasadzie konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży w zakresie ochrony zasobów wodnych szczególnie na poziomie gospodarstwa domowego w tym oszczędzania wody oraz dbałości o zagospodarowanie ścieków.
10	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane (ZW3.8.)*	Zadanie inwestycyjne Działanie to polegało będzie na pracach utrzymaniowych i modernizacyjnych w zakresie odprowadzania wód deszczowych oraz konserwacji rowów melioracyjnych.
11	Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i czasowym przetrzymaniem wód opadowych (ZW3.10.)*	Ważnym elementem jest dostosowanie harmonogramów prac związanych z utrzymaniem, modernizacją oraz konserwacją rowów melioracyjnych oraz urządzeń wodnych do Planów Ochronnych Obszarów Natura 2000. Istotnym elementem jest edukacja dorosłej części społeczeństwa w kierunku zagospodarowywania wód opadowych na poziomie gospodarstwa domowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 4: „**Gospodarowanie wodami**” - to cel, w ramach którego realizowane będą zadania polegające głównie na zabezpieczeniu mieszkańców przed zjawiskami hydrologicznymi i meteorologicznymi, w tym także realizacji zadań polegających na budowie, odbudowie i modernizacji urządzeń przeciwpowodziowych. Działania te mają na celu ochronę zdrowia, życia i mienia ludzi zamieszkujących powiat żywiecki.

Zadania polegać będą także na pracach modernizacyjnych, konserwacyjnych i utrzymaniowych istniejących urządzeń melioracyjnych i przeciwpowodziowych. W trakcie planowania tego rodzaju prac należy wziąć pod uwagę dostosowanie harmonogramów prac związanych z utrzymaniem, modernizacją oraz konserwacją rowów melioracyjnych oraz urządzeń wodnych do Planów Ochronnych Obszarów Natura 2000.

Istotna jest także edukacja społeczeństwa już od poziomu przedszkolnego do edukacji osób dorosłych w celu zapewnienia dobrej jakości wody do picia, oszczędzania wody oraz prawidłowego zagospodarowania ścieków.

Na etapie realizacji zadań inwestycyjnych w tym remontów, budowy i modernizacji obiektów retencjujących wodę może wystąpić czasowe niekorzystne oddziaływanie na środowisko wodne i przyrodnicze, natomiast w fazie funkcjonowania żadne z zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.5 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

Tabela 10 Obszar interwencji 5: „Gospodarka wodno - ściekowa”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania monitorowane		
1	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na kontrolowaniu mieszkańców w zakresie odprowadzania ścieków – w wypadku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej oraz zagospodarowania ścieków w sytuacji posiadania zbiornika bezodpływowego czy przydomowej oczyszczalni ścieków. W ramach tego zadania gminy wykonają ewidencję szamb lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (ZW2.1.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonej do spożycia	Zadanie inwestycyjne Zadania realizowane będą na obszarze gmin należących do powiatu żywieckiego i polegały będą na budowie i rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Wszystkie te zadania na etapie realizacji inwestycji przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko, w trakcie realizacji tych zadań wystąpi przemieszczanie mas ziemi, niszczenie zieleni i być może siedlisk roślin, wystąpi wzmoczony ruch pojazdów ciężkich oraz zwiększony hałas ciężkiego sprzętu. Po realizacji tych zadań zrealizowane inwestycje przyczynią się do zmniejszenia zrzutu ścieków surowych do rowów i potoków, dostarczenia do mieszkańców lepszej jakości wody do picia oraz lepszego i skuteczniejszego oczyszczania ścieków.
3	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych (ZW2.2.)*	
4	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ZW2.3.)*	
5	Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych) (ZW2.4.)*	
6	Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków (ok. 30 szt.)	
7	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW2.5.)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej w zakresie gospodarowania wodą na zasadzie lekcji edukacji ekologicznej w szkołach przedszkolach, konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dorosłej części społeczeństwa.

8	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (ZW1.6.)*	Zadanie nieinwestycyjnie W ramach tego zadania gminy wykonają ewidencję szamb lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co da obraz sposobów zagospodarowania ścieków przez mieszkańców oraz pozwoli skontrolować mieszkańców zagospodarowujących ścieki niezgodnie z prawem. Realizacja tego zadania przyczyni się do zmniejszenia zrzutu surowych ścieków do rowów i potoków, a tym samym do poprawy jakości wód powierzchniowych i gleb

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 5: „**Gospodarka wodno - ściekowa**” - to cel w ramach którego oprócz edukacji ekologicznej dzieci, młodzieży i dorosłych prowadzone będą zadania w przedsiębiorstwach polegających na wprowadzaniu systemów oszczędzania wody i obiegów zamkniętych w celu zmniejszenia zużycia wody. Niemniej jednak kluczowymi zadaniami będą inwestycje polegające na rozbudowie i modernizacji sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Wszystkie te zadania na etapie realizacji inwestycji przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko, w trakcie realizacji tych zadań wystąpi przemieszczanie mas ziemi, niszczenie zieleni i być może siedlisk roślin, wystąpi wzmożony ruch pojazdów ciężkich oraz zwiększony hałas ciężkiego sprzętu.

Po realizacji tych zadań zrealizowane inwestycje przyczynią się do zmniejszenia zrzutu ścieków surowych do rowów i potoków, dostarczenia do mieszkańców lepszej jakości wody do picia oraz lepszego i skuteczniejszego oczyszczania ścieków i nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.6 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zasobów geologicznych

Tabela 11 Obszar interwencji 6: „Zasoby geologiczne”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu i okresowej kontroli prawidłowości w realizacji koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalni na terenie powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Zadanie nieinwestycyjne Działanie polegało będzie na prowadzeniu obserwacji terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych oraz prowadzeniu rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne w szczególności dla bezpieczeństwa mieszkańców i ich mienia.
3	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Zadanie inwestycyjne Działanie polegało będzie na usuwaniu skutków osuwania się ziemi które zagrażają infrastrukturze i zabudowie. Działania te polegać będą szczególnie na zabezpieczaniu terenów osuwiskowych przy drogach powiatowych stwarzających zagrożenie dla infrastruktury i mieszkańców. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.
Zadania monitorowane		
1	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu i okresowej kontroli prawidłowości w realizacji koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalni na terenie powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenie rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi w tym opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gmin Czernichów, Lipowa, Łodygowice, Milówka, Radziechowy Wieprz, Rajcza, Węgierska Górka oraz Żywiec oraz Gilowice, Jeleśnia, Słemień, Świnna, Ujszoły, Koszarawa oraz Łękawica (GL6.1)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie przez Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Karpacki i będzie kontynuacją programu Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej. Na najbliższe lata planowane jest opracowanie map terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin które takich map jeszcze nie posiadają oraz aktualizacja wykonanych map we wcześniejszych latach. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.

3	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze (GL6.2.)*	Zadanie inwestycyjne Działanie polegało będzie na usuwaniu skutków osuwania się ziemi które zagrażają infrastrukturze i zabudowie. Działania te polegać będą szczególnie na umocnieniach dróg i terenów stwarzających zagrożenie dla budynków. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 6: „**Zasoby geologiczne**” - to cel, w ramach którego realizowane będą zadania miękkie polegające na współdziałaniu i kontroli podmiotów prowadzących eksploatację kruszyw oraz kontynuacja Programu Systemu Osłony PrzeciwOsuwiskowej realizowanego przez Oddział Karpacki Państwowego Instytutu Geologicznego w Krakowie. Działania te nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, leśne czy wody powierzchniowe i podziemne.

Opracowanie map zagrożeń spowoduje, iż nowe budynki będą lokowane z dala od terenów zagrożonych suwaniem się mas ziemnych. Działania te przyczynią się do ograniczenia szkód w nieprawidłowo zlokalizowanej infrastrukturze i budynkach. Dzięki temu zmniejszy się zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców powiatu żywieckiego oraz zmniejsza się starty w budynkach i infrastrukturze drogowej.

W trakcie realizacji i w fazie funkcjonowania zadania nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne. Będą miały natomiast pozytywny wpływ na zdrowie i życie mieszkańców.

6.7 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie ochrony gleb

Tabela 12 Obszar interwencji 7: „Ochrony gleb”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na fizycznym prowadzeniu wykazu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zgodnie z ustawą POŚ (art. 101d).
2	Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie w razie zaistnienia takiej konieczności i polegało będzie na badaniu zanieczyszczenia gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi w sytuacji braku właściciela terenu.
Zadania monitorowane		
1	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju (GL1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie dla rolników przez instytucje zajmujące się obsługą rolnictwa oraz gminy powiatu żywieckiego i będą miały charakter miękkich zadań informacyjno – edukacyjnych.
2	Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszeniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszenia gleb (GL4.3.)*	Zadanie polega także na organizacji prelekcji, szkoleń i konferencji wyjazdowych połączonych z wizytami w aktywnych gospodarstwach rolnych prowadzących działalność z zastosowaniem Dobrych Praktyk Rolniczych.
3	Opracowanie wojewódzkiej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem np. poprzez promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego (GL2.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie jako współdziałanie przy opracowaniu dokumentacji mającej na celu ochronę gleb w tym walkę z zakwaszeniem zanieczyszczeniem oraz promowanie rozwoju rolnictwa opartego na starych metodach produkcji.
4	Kontynuacja Programu OWCA – PLUS Przywracanie i promowanie tradycyjnego wypasu w celu ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie całego województwa, w tym Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020 (OP2.8)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie jako kontynuacja realizowanego już od kilku lat na terenie powiatu żywieckiego programu Owca – PLUS. W trakcie realizacji tych zadań nie dojdzie do negatywnych oddziaływań. Wszystkie wyniki realizacji będą miały pozytywny wydźwięk na środowisko naturalne i przyrodnicze, a także przyczyną się do ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie powiatu żywieckiego i powrót tradycji owczarstwa, a także kultywowanie redyków i łosodów będących częścią tradycyjnych zasad hodowli owiec.
5	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb (GL2.2.)*	Zadanie inwestycyjne Polegało będzie na rozwoju sieci monitoringu gleb, zwiększeniu ilości punktów monitoringowych i częstszego wykonywania badań porównawczych. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.

6	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin (GL2.3)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie wykonywane będzie jako doradztwo i akcje informacyjne - realizowane przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Zarząd Województwa Śląskiego. W wyniku tych zadań zwiększy się świadomość ekologiczna przy używaniu opryskiwaczy oraz przy zastosowaniu środków ochrony roślin. Realizacja będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko i ludzi.
7	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową (GL5.1.)* w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu ograniczenie przeznaczania na cele nierolnicze terenów o wysokich klasach bonitacyjnych gleb. W wyniku realizacji tego zadania najlepsze jakościowo gleby nie zostaną wyłączone z produkcji rolniczej.
8	Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach poprzemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP) (TP1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu, aktualizowaniu bazy danych o terenach wymagających rekultywacji. Zadanie to przyczyni się do zwiększenia świadomości o istniejących terenach wymagających działań rekultywacyjnych oraz już zrehabilitowanych terenach.
9	Rekultywacja i rewitalizacja terenów (na podstawie TP1.2. oraz GL3.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie w razie wystąpienia takiej konieczności przez przedsiębiorstwa posiadające decyzję na rekultywację terenów stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi w celu przywrócenia terenów do funkcji przyrodniczych, rekreacyjnych lub rolnych.
10	Prowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	Zadanie inwestycyjne Zadania takie realizowane będą w razie potrzeby przez właścicieli terenów lub w razie braku właściciela Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Celem tych zadań będzie identyfikacja zanieczyszczeń gruntu stwarzających zagrożenia dla mieszkańców i środowiska. Po wykonaniu badań możliwe będą dalsze kroki mające na celu eliminację zanieczyszczenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 7: „**Ochrona gleb**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania miękkie polegające na identyfikacji potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz akcjach informacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych i poznawczych dla rolników i właścicieli terenów rolniczych. Istotnym jest także prowadzenie zadań rekultywacyjnych na terenach zdegradowanych. W trakcie tych zadań może wystąpić czasowe negatywne oddziaływanie w postaci płoszenia zwierząt, hałasu pylenia, przemieszczania mas ziemi oraz nasadzenia nowych roślin. Niemniej jednak po zakończeniu zadań rekultywacyjnych zwierzęta będą mogły powrócić do swoich siedlisk, a teren zostanie uprzątnięty i przygotowany pod nowe funkcje przyrodnicze, leśne czy rekreacyjne.

Działania Programu Owca Plus przyczynią się do powrotu wykorzystania hal w Beskidzie Żywieckim, zgodnie z ich wcześniejszymi funkcjami. Teren Beskidu Żywieckiego jest doskonałym terenem do wypasu owiec, których tradycja została nieco zapomniana. W ramach Programu Owca-Plus remontowane są bacie oraz przygotowywane są tereny do wypasu owiec w tym kultywowanie uroczystego wyprowadzenia owiec na hale na wiosnę oraz spędzenie owiec na zimę do owczarni. Planowane zadania na etapie funkcjonowania nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, leśne czy wody powierzchniowe i podziemne.

6.8 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Tabela 13 Obszar interwencji 8: „Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Zadanie nieinwestycyjnie Działanie polegało będzie na kontrolowaniu prawidłowego sposobu postępowania z odpadami w powiecie. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska.
Zadania monitorowane		
1	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie będzie miało na celu coroczne sprawozdania z gospodarowania odpadami wykonywane przez wójta/burmistrza. Realizacja przyczyni się do kontroli jakości gospodarowania odpadami na terenie poszczególnych gmin i wskaże aspekty, które należy poprawić.
2	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Opracowanie (Łodygowice) lub aktualizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest (Ślemień, Żywiec, Ujsoly, Węgierska Górka) W kolejnych latach aktualizacja opracowań wykonanych po 2012 roku Osiąganie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” (GO2.4)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na gromadzeniu i corocznej aktualizacji Bazy Azbestowej zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r (Dz.U. z 2014 r., poz. 1973) w sprawie wzoru dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów Zadanie realizowane będzie przez gminy należące do powiatu żywieckiego, polegało będzie na aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowaniu aktualizacji gminnych Programów usuwania wyrobów zawierających azbest. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z usuwaniem powłok azbestowych należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem powłok azbestowych należy przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlenia budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoj ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoj ptaków w związku z planowanymi pracami związanymi z usuwaniem powłok azbestowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.

3	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi.	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało charakter projektu miękkiego polegającego na realizacji edukacji ekologicznej poprzez organizację Sprzątania Świata, Dnia Ziemi, Dni Lasu i innych w postaci konkursów, prelekcji, wycieczek i zajęć plenerowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
4	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie: • przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach – jeśli chodzi o przedsiębiorstwa, • przez gminy – w stosunku do mieszkańców i będzie miało na celu kontrolę prawidłowości gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i mieszkańców.
5	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów, wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji (GO1.2)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji i zbiórki odpadów biodegradowalnych celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
6	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 18% do końca 2016 roku, natomiast dla roku 2020 na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych. (GO1.3)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji i zbiórki odpadów takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
7	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym rozbudowa i modernizacja PSZOK-ów	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji i zbiórki wszystkich rodzajów odpadów celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
9	Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie, do 2016 r. i w latach następnych, poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych. (GO2.2)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
10	Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok (GO2.3)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji i zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego celem zwiększenia poziomów odzysku na terenie powiatu. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
11	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO2.5)	Zadanie inwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszenie systemu segregacji i zbiórki zbierania odpadów niebezpiecznych wśród mieszkańców i przedsiębiorstw powiatu żywieckiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.

13	Prowadzenie działalności informacyjno-educacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało charakter projektu miękkiego polegającego na realizacji edukacji ekologicznej poprzez organizację Sprzątania Świata Dnia Ziemi, Dni Lasu i innych w postaci konkursów, prelekcji, wycieczek i zajęć plenerowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 8: „**Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów**” - to cel, w ramach którego realizowane będą zadania przyczyniające się do coraz lepszego i sprawniejszego systemu gospodarowania odpadami rozpoczynając od odpadów komunalnych i ich selektywnych zbiórek poprzez odpady zawierające azbest i ich prawidłowy demontaż i utylizację, a na odpadach przemysłowych i ich prawidłowej gospodarce kończąc.

W ramach tych wszystkich zadań kluczową rolę odgrywa edukacja ekologiczna realizowana poprzez naukę, zabawę, wycieczki i konkursy z nagrodami. Żadne z tych zadań nie przyniesie negatywnego oddziaływania na środowisko, wszystkie te zadania przyczynią się do zmniejszenia presji na środowisko powodowanej przez nieprawidłowe postępowanie z odpadami, brak selektywnej zbiórki, dzikie wysypiska oraz lokowanie wszystkich rodzajów odpadów na składowiskach bez możliwości odzysku.

Aktualnie nie ma planów powstania nowych instalacji regionalnych do unieszkodliwiania i przetwarzania odpadów, w związku z tym nie ma ryzyka zagospodarowania nowych terenów pod działalność związaną z gospodarką odpadami.

Jedynym zadaniem, w czasie realizacji którego może dochodzić do niszczenia miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy - w trakcie usuwania azbestu należy zachować przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 poz. 2134 z późn. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Jest to związane z potencjalnymi miejscami lęgowymi ptaków (głównie jerzyków) oraz miejscami bytowania nietoperzy. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

Po zakończeniu realizacji zadań zapisanych w ramach niniejszej interwencji żadne z zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.9 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zasobów przyrodniczych w tym leśnych

Tabela 14 Obszar interwencji 9: „Zasoby przyrodnicze w tym leśne”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania monitorowane		
1	Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ (OP1.1)* Systematyczna aktualizacja wojewódzkiej bazy danych przyrodniczych w ramach modułu „Przyroda”, komponentu Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSIP) (OP2.2)* Prowadzenie bazy danych o czynnej ochronie przyrody (OP1.5)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na integrowaniu baz ORSIP z bazami GIOŚ. Dzięki czemu możliwe będzie stworzenie regionalnego systemu różnorodności biologicznej w powiązaniu z planami zagospodarowania przestrzennego. Zadanie będzie przyczyniać się tylko do pozytywnego oddziaływania.
2	Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu (OP1.2)* Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy (OP2.5)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie będzie miało na celu kontynuację działań polegających na inwentaryzacji przyrodniczej terenu województwa śląskiego – zwłaszcza na terenach mało rozpoznanych. Realizacja tego zadania pozwoli na ustalenie terenów najcenniejszych w skali każdej gminy co po aktualizacji zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powoli nie ustalenie lokalizacji przedsiębiorstw, dróg czy terenów mieszkaniowych. Zadanie to przyczyni się do ochrony przyrody i mieszkańców.
3	Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody (w szczególności inwazyjnych gatunków obcych oraz przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000) oraz ekologii krajobrazu (OP1.3)* Usuwanie roślinności inwazyjnej (OP.3.9)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na terenie powiatu żywieckiego polegało na wspieraniu badań przyrody w tym szczególnie inwazyjnych gatunków roślin takich jak Barszcz Sosnowskiego. Działania te przyczynią się do poprawy jakości krajobrazu oraz ochrony mieszkańców i ich zdrowia.
4	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturowych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych (OP1.4)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu promocję zadań proekologicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłej części mieszkańców na terenie powiatu żywieckiego . Zadanie polegało będzie także na organizacji przez gminy należące do powiatu żywieckiego akcji edukacyjnych zarówno dla dzieci i dorosłych w celu ochrony i zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych powiatu.

	Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez gminy województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP (OP2.9)*	W ramach tego zdania planowane jest stworzenie Bazy Danych o zadaniach edukacyjnych i implementacja ich do systemu ORSIP.
5	Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych (OP1.6)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie planowane nastawione będzie na rozpoznanie i identyfikację obszarów gdzie występują zagrożenia dla przyrody w celu stworzenie monitoringu tych terenów na potrzeby ustalenia zadań ochronnych. Wynikiem realizacji tych zadań będzie ochrona walorów przyrodniczych.
6	Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego (OP2.1)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu jednostek wszystkich szczebli w celu wypracowania spójnych zadań dla realizacji Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego. Działania te przyczynią się do pozytywnych oddziaływań na przyrodę.
7	Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych (OP2.10)*	Zadanie pozainwestycyjne Realizacja zadania będzie miała na celu oznakowanie obszarów chronionych, postawienie tablic informacyjnych w celach poznawczych zarówno przez mieszkańców jak i turystów przebywających na terenie powiatu żywieckiego. Działanie to przyczyni się do pozytywnych oddziaływań na przyrodę i zwiększy świadomość przyrodniczą mieszkańców i turystów.
8	Opracowanie i wdrożenie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów (OP2.11)*	Zadanie pozainwestycyjne Działanie to polegało będzie na stworzeniu założeń do udostępnienia turystycznego terenów cennych pod względem przyrodniczym. Realizacja tego zadania przyczyni się do zmniejszenia dewastacji walorów przyrodniczych wynikających z nadmiernego ruchu turystycznego.
9	Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na wykonaniu opracowań pn. Uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa. Dla Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów może być niezbędne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w tym opracowanie Prognozy, która wykaże potencjalne bezpośrednie i pośrednie oddziaływania na wszystkie aspekty środowiskowe. W toku opracowywania poprzednich UPUL dla terenu gmin należących do powiatu stwierdzono, iż w wyniku realizacji zadań zapisanych w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasów nie stanowiących własności skarbu państwa nie nastąpią negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze i leśne.
10	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (OP3.1)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na terenie poszczególnych gmin, która będzie miała na celu zachowanie i odtwarzanie stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz zapisów planów ochrony parków krajobrazowych.
11	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych (OP3.2)* Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk	Zadanie będzie miało także na celu ochronę wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych w celach poznawczych dzieci i młodzieży a także w celu stworzenia idei opiekunów pomników przyrody, co powoła dzieciom i młodzieży odpowiedzialności nad poszczególnymi okazami roślin. Zadanie będzie miało zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko i ludzi. Po takich zadaniach zasadnym jest wprowadzenie odpowiednich zapisów w PZP gmin w celu stosowania zasad ochrony środowiska przyrodniczego na tych terenach.

	dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych (OP3.8)*	
12	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia (OP3.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na przebudowie i wymianie składu gatunkowego zieleni w kierunku zgodności z siedliskami oraz planami zalesień. Zadania te mogą być realizowane także na zasadzie pielęgnacji starych okazów oraz nasadzeń nowych drzew i krzewów jako zieleni izolacyjnej. Działanie to przyczyni się do ochrony przyrody i krajobrazu i nie będzie miało w żadnym momencie negatywnych oddziaływań na środowisko.
13	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych (OP3.4)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na akcjach edukacyjnych szczególnie dla rolników, prowadzących produkcję rolniczą i korzystających z programów rolnośrodowiskowych i będzie miało na celu zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich. Działanie to przyczyni się do ochrony przyrody i krajobrazu i nie będzie miało w żadnym momencie negatywnych oddziaływań na środowisko.
14	Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin.	Zadanie pozainwestycyjne W ramach zadania prowadzone będą prace pielęgnacyjne na pomnikach przyrody i drzewach które planowane są do objęcia ochroną prawną. Realizacja tych działań prowadzona będzie na zlecenie gmin i nie przyczyni się do negatywnych oddziaływań na środowisko i przyrodę. Prace pielęgnacyjne drzew pomnikowych będą miały na celu ochronę drzewa przed uszkodzeniem lub przycięcie konarów zagrażających bezpieczeństwu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 9: „**Zasoby przyrodnicze**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania głównie pozainwestycyjne, miękkie przyczyniające się do ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i leśnego. Ważnym zadaniem jest inwentaryzacja przyrodnicza pozwalająca zewidencjonować szczegółowo obszary gmin i pozwalająca na wyznaczenie i objęcie szczególną ochroną terenów o wybitnych walorach przyrodniczych. Ważna jest budowa nowych, pielęgnacja istniejących terenów zieleni parkowej, skwerowej, a także ustanowionych już pomników przyrody. Cenna jest także rozbudowa i bieżąca aktualizacja Baz danych o zasobach przyrodniczych w połączeniu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz zadaniach edukacyjnych.

W ramach realizacji zadań własnych Powiat będzie opracowywał Uproszczone Plany Urządzenia Lasów nie stanowiących własności skarbu państwa. W ramach tego zadania prawdopodobnie będzie trzeba przeprowadzić strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko jeśli taki obowiązek zostanie uzgodniony w Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem sanitarnym w Katowicach. W prognozie zostaną opisane oddziaływania na formy ochrony przyrody, ludzi, gatunki chronione, różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi, wodę, powietrze, zasoby naturalne oraz zabytki. Realizacja części zapisów projektu UPUL z pewnością będzie nieznacznie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000. Będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe, pośrednie, związane z wykonywaniem poszczególnych zabiegów. W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania zaplanowane zostaną działania minimalizujące. Biorąc pod uwagę długofalowe, wieloletnie oddziaływanie zapisów projektu UPUL zostanie opracowany w taki sposób by jego postanowienia nie miały negatywnego oddziaływania na stan zachowania siedlisk i gatunków Natura 2000.

Żadne z tych pozostałych zadań zapisanych w harmonogramie projektu Programu Ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.11 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

Tabela 15 Obszar interwencji 10: „Zagrożenia poważnymi awariami”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*	Zadanie nieinwestycyjne W wyniku realizacji tego zadań jednostki Straży Pożarnej będą miały lepsze zaopatrzenie w nowoczesnych niezbędny sprzęt do ochrony życia, zdrowia i mienia ludzi. Wpływ tego zadania na środowisko będzie zdecydowanie pozytywny w formie ochrony zasobów przyrodniczych, leśnych, ludzi, i mienia.
2	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie przyczyni się do sprawniejszego informowania mieszkańców o możliwych zagrożeniach oraz o sposobach reagowania w danych sytuacjach. Dzięki temu mieszkańcy w razie zagrożenia będą mieli wiedzę i możliwości natychmiastowej reakcji.
Zadania monitorowane		
1	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii) (PPAP 1.1.)* Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku (PPAP 1.9.)* Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Zadanie nieinwestycyjne Działanie polegało będzie na przede wszystkim dostosowaniu przedsiębiorstw do przeciwdziałania nagłym zdarzeniom niosącym znamiona poważnych awarii. Niezależnie od zadań przedsiębiorców WIOŚ będzie prowadził kontrole przestrzegania przepisów polegających na zapobieganiu poważnym awariom. W razie wystąpienia awarii i nadzwyczajnych zagrożeń niezbędne będą zadania polegające na usuwaniu skutków zdarzeń w celu ochrony zarówno środowiska jak i zdrowia i życia mieszkańców powiatu żywieckiego. Realizacja zadań będzie miała pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb , powietrza jak i ludzi.
2	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*	Zadanie nieinwestycyjne Planowane zadania polegały będą na dofinansowaniu dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej we wszystkich gminach powiatu żywieckiego. Dofinansowanie przeznaczone będzie na sprzęt ratowniczo- gaśniczy oraz urządzenia ochrony mienia pojazdy. W wyniku realizacji tego zadania zwiększy się możliwość szybkiego i skutecznego reagowania w razie sytuacji zagrożenia zdrowia, życia i mienia ludzi.
3	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na organizacji zadań związanych z szeroko pojętą edukacją ekologiczną w postaci spotkań, prelekcji, wycieczek i konkursów mających na celu kreowanie prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń.
6	Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących zwiększenia udziału społeczeństwa w procesach konsultacyjnych i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców województwa	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie przyczyni się do sprawniejszego informowania mieszkańców o możliwych zagrożeniach oraz o sposobach reagowania w danych sytuacjach. Dzięki temu mieszkańcy w razie zagrożenia będą mieli wiedzę i możliwości natychmiastowej reakcji. Realizacja tego zadania będzie wiązała się ze stworzeniem bardziej świadomego społeczeństwa, podejmującego nieprzypadkowe decyzje mające

(ZS 3.)* Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego (ZS 4.)*	pozytywny wpływ zarówno na środowisko jak i na ludzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 11: „**Zagrożenia poważnymi awariami**” przyczyni się tylko do pozytywnych oddziaływań na środowisko oraz zdrowie i życie mieszkańców. W wyniku realizacji zadań zapisanych w tym obszarze zmniejszy się zagrożenie powodowane transportem substancji niebezpiecznych przez teren powiatu zarówno jeśli chodzi o skażenie środowiska jak i zdrowie ludzi. Przedsiębiorstwa powinny dostosować procesy produkcyjne do ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami, nad przestrzeganiem tych zasad będzie także czuwać i prowadzić kontrole WIOŚ. W razie wystąpienia nadzwyczajnych awarii prowadzone będą prace w kierunku neutralizacji jej skutków w taki sposób by w maksymalnym stopniu ochronić zdrowie i życie mieszkańców, a także środowisko naturalne w tym wody powierzchniowe i podziemne, gleby oraz powietrze.

W wyniku realizacji zaplanowanych zadań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi, środowisko przyrodnicze i leśne oraz na wody powierzchniowe i podziemne. Wszystkie oddziaływania będą pozytywne.

6.2 Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Programu...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej, techniczno – inżynierskiej i hydrotechnicznej których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji.

Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa nowego odcinka drogi ekspresowej, wodociągów i kanalizacji, rozbudowa infrastruktury hydrotechnicznej), powietrza atmosferycznego oraz hałasu (rozbudowa i modernizacja sieci drogowej).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- przekształceń krajobrazu (drogi, obiekty hydrotechniczne),
- wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej),
- zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (budowa kanalizacji, wodociągów, budowa dróg, infrastruktury hydrotechnicznej),
- przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (budowa nowych dróg).

Ważną kwestią jest oddziaływanie na środowisko budowli hydrotechnicznych, przebiegu lokalizacji nowych dróg czy ścieżek rowerowych. Po sprecyzowaniu i ustaleniu dokładnej lokalizacji i zakresu planowanych zadań będą szczegółowo analizowane w trakcie procedur administracyjnych i środowiskowych. W czasie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości określenia oddziaływania, gdyż nie ma konkretnych planów dotyczących inwestycji.

W trakcie ustalania lokalizacji niektórych zamierzeń mogą wystąpić sprzeciwy lokalnej ludności, co będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie zadań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Programu...” z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

- racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych,
- poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych,
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Żywieckiego.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na Obszary Natura 2000:

- zadania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takie jak sieć kanalizacji sanitarnej czy budowa i modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- prawdopodobne pośrednie efekty realizacji celów rozwoju na obszary Natura 2000 w kontekście oddziaływania będą pozytywne.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

- wszelkie zadania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję,
- wszelkie zadania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni związane są z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzaniem terenów zielonych, zieleni

ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,

- projekt „Programu...” przewiduje szereg zadań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu zadań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia projektu „Programu...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na ludzi:

- poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
- poprawą świadomości ekologicznej (w tym uszczelnienie systemu zbiórki odpadów, oszczędzanie wody i prądu),
- poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, rozwoju technologii informatycznych).

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na powierzchnię ziemi i krajobraz:

- w znacznej mierze zadania zawarte w projekcie „Programu...” dotyczą przestrzenie obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów „Programu...” ma za zadanie ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na klimat:

- rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
- nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na zasoby naturalne:

- projekt „Programu...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, wodociągów), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców powiatu,
- znaczna część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie powiatu jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na zabytki:

- rozwój turystyki i zadania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby wypoczywających i odwiedzających powiat turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji dla turystów (dyskoteki, bary, kawiarnie, restauracje).
- oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności Beskidu Żywieckiego.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” na dobra materialne:

- projekt „Programu...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
- realizacja ustaleń projektu „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni),

- realizacja ustaleń projektu „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów środowiskowych powodować będzie stosunkowo niewielkie oddziaływania, i to zarówno w aspekcie pozytywnym, jak i negatywnym.

Co ważne, na powyższą neutralną ocenę, tylko w niewielkim stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych zadań (w tym przypadku rodzaje i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie podejmowania decyzji co do konkretnych przedsięwzięć) – w kilku przypadkach ocenianych przedsięwzięć nie wystawiono oceny, uzależniając ją od szczegółów dotyczących ich realizacji. W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel nie będzie oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych zadań oraz spodziewanych efektów ich realizacji

W zdecydowanej większości oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie na analizowane zagadnienie. Tak duża liczba ocen neutralnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 11 celów głównych, tylko 3 w sposób ewidentny i mocno inwazyjny wkraczają w środowisko przyrodnicze i są osadzone w konkretnej przestrzeni, która może pełnić funkcje ekologiczne.

Chodzi tu przede wszystkim o budowę sieci kanalizacji, budowę i modernizację dróg, a także budowę, modernizację infrastruktury hydrotechnicznej (zgodne z gminnymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego). Wymienione zadania przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego tylko w trakcie realizacji inwestycji. Natomiast po zakończeniu realizacji zadań będą przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, dostarczenia do mieszkańców dobrej jakości wody do picia, poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych z powodu lepszego oczyszczania ścieków i zmniejszenia ilości surowych ścieków zrzucanych bezpośrednio do rzek i potoków, a także płynniejszą jazdę przez teren powiatu.

Trzy obszary interwencji (ochrona gleb, ochrona przyrody, substancje niebezpieczne) spośród jedenastu analizowanych mają natomiast typowy charakter projektów miękkich – związanych z ochroną zasobów glebowych, ochroną przyrody w tym podnoszeniem edukacji ekologicznej oraz monitoringu środowiska w celu zapobiegania poważnym awariom, a więc nie mają bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego- za wyjątkiem zadań związanych z osuwiskami) wpływu na przestrzeń i środowisko.

W niektórych przypadkach nie było możliwe wydanie jednoznacznej oceny. Dostatecznie częste są sytuacje, gdy cel ma bardzo złożony charakter i poszczególne zadania w ramach tego celu mogą w różny sposób oddziaływać. W niektórych przypadkach zadanie może być ocenione dopiero w momencie wyznaczenia szczegółowej lokalizacji inwestycji gdyż dopiero lokalizacja zadania różnicuje, czy ocena oddziaływania będzie pozytywna, czy negatywna. W takich przypadkach realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia (zwłaszcza trakcie realizacji).

Pozostałe cele będą miały zdecydowany charakter pro środowiskowy, wynika, to z istoty i założeń analizowanego projektu „Programu...”.

Z założenia Program Ochrony Środowiska nastawiony jest na ochronę wszelkich zasobów środowiskowych, czasem w wyniku realizacji któregoś z zadań skutki czasowe są negatywne, niemniej jednak w końcowym efekcie wszystkie oddziaływania długofalowe będą pozytywne.

7 PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W ramach „Programu...” zaplanowano przedsięwzięcia, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, są to głównie:

- na etapie budowy:
  - wodociągi,
  - kanalizacja,
  - obiekty hydrotechniczne, w tym zbiorniki małej retencji,
  - obiekty przeciwpowodziowe,
  - remonty modernizacje dróg,
  - zadania termomodernizacyjne i modernizacyjne budynków,
- na etapie eksploatacji:
  - drogi,
  - oczyszczalnie ścieków.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Prawidłowo wykonany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych zadań ograniczających oddziaływanie należą:

- a) w czasie realizacji inwestycji:
  - prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
  - stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
  - dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
  - maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W trakcie planowania i realizacji działań dotyczących budowy i przebudowy odwodnień dróg należy tak planować zakres prac, aby zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Budowa i przebudowa infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

W trakcie inwestycji drogowych należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody.

Ważnym elementem jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Budowa nowych i zachowanie istniejących przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne.

W celu ograniczenia oddziaływania drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projektach budowlanych i technicznych uwzględnić możliwość nasadzeń zieleni izolacyjnej lub budowy ekranów akustycznych, a także takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np.:

- wydzielenie pasa awaryjnego,
- wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań,
- budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji,
- budowa przestrzeni parkingowych,
- odpowiednia geometria łuków,
- budowa skrzyżowań wielopoziomowych.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej zadań kompensacyjnych.

Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w części przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Zdecydowana większość zadań zapisanych w projekcie „Programu...” to działania pozainwestycyjne mające pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

W sytuacji zadań inwestycyjnych, których lokalizacje nie są znane nie ma możliwości precyzyjnego określenia alternatyw dla wskazanych zadań. Dla większości zadań inwestycyjnych alternatywą jest lokalizacja inwestycji ulokowana w sposób inny, mniej zagrażający środowisku, czy dalej od terenów mieszkaniowych czy rekreacyjnych. Wszystkie inwestycje muszą być zaprojektowane zgodnie z miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego oraz zgodnie z warunkami ochrony przyrody i siedlisk oraz gatunków występujących na terenach chronionych. Wszystkie inwestycje zaplanować w sposób niekolidujący z obszarami o szczególnych walorach przyrodniczych.

Środowiskowe, ekologiczne, społeczne i ekonomiczne efekty realizacji zadań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych.

W związku z tym przy planowaniu, projektowaniu, konsultacjach i realizacji inwestycji takich jak:

- budowa nowych i przebudowa infrastruktury drogowej,
- budowa urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- budowa infrastruktury hydrotechnicznej i przeciwpowodziowej,
- budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

należy, rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać w postaci:

- zmiany lokalizacji,
- zmiany konstrukcji,
- zmiany technologii,
- zmiana organizacji prac,
- zmiana terminu prac,
- rezygnacja z inwestycji

Wariant „0” czyli rezygnacja z inwestycji nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe, co opisano szczegółowo w rozdziale 5.

W przypadku pozostałych zaproponowanych zadań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej prognozy nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Jedyną trudnością jest brak szczegółowych informacji dotyczących wielu działań inwestycyjnych co do których nie ma lokalizacji, procesu inwestycyjnego, a niejednokrotnie także skali inwestycji.

9 INFORMACJE O PRZEWDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W trakcie całego okresu realizacji i wdrażania postanowień zapisanych w analizowanym „*Programie...*” należy prowadzić proces weryfikacji i modyfikacji celów i projektów jednocześnie konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do stworzenia Raportu z realizacji postanowień projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego. Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia oraz udostępnianie danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie z raportami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3.10.2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405) co najmniej w cyklu dwuletnim.

Raportowanie realizacji Programu Ochrony Środowiska obejmuje ocenę i stan realizacji wszystkich zapisanych w dokumencie zadań. Na te potrzeby raportów w „*Programie...*” zamieszczona jest tabelka, w której zapisane są wskaźniki do realizacji, które w porównaniu do danych z lat poprzednich dadzą obraz realizacji założeń programu ochrony środowiska dla powiatu Żywieckiego.

Na tej podstawie zaplanowano trzy opcje:

- optymistyczną,
- realistyczną
- pesymistyczną.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w ochronie przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „*Programu...*”.

Prognoza realistyczna uwzględnia dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „*Programu...*”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „*Programu...*”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Dla elementów projektu „*Programu...*”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „*Programu...*”.

Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania poszczególnych celów projektu „*Programu...*”.

10 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku wynika obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

Jako oddziaływanie transgraniczne w zapisach konwencji określono jakiekolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony.

W dokumencie tym określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania.

Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

W projekcie „Programu...” zapisano, że planowane są zadania związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, modernizacją sieci drogowej, budową i przebudową urządzeń hydrotechnicznych oraz termomodernizacjami i usuwaniem azbestu.

Działania te z pewnością wpłyną w fazie realizacji na stronę polską i słowacką, natomiast w fazie eksploatacji przyczynią się do zmniejszenia zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków, poprawy jakości powietrza, poprawę zdrowotności mieszkańców, a także poprawę standardów życia mieszkańców po obu stronach granicy.

W zakresie dziesięciu obszarów interwencji zadania zapisane w ramach projektu „Programu...” nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Programu...” ma charakter powiatowy i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11 STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego” były przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze Powiatu Żywieckiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z gmin i powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2016 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2013-2015

Tabela 16 Ocena stanu środowiska powiatu żywieckiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony przy szlakach komunikacyjnych, w rejonie powiatu żywieckiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w lutym 2015r. - 91µg/m³ i styczniu 2016 r. - 93µg/m³ przy normie 40 µg/m³. emisja zanieczyszczeń z rejonów północnych województwa śląskiego, w tym miasta Bielska – Białej i aglomeracji Śląskiej pogorszenie jakości powietrza na obszarze powiatu pod względem zawartości ozonu w warstwie przyziemnej (troposferycznej), wzrastająca liczba obszarów stref zakwalifikowanych do klasy C, niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej brak uporządkowanej gospodarki wodami odpadowymi Stan/potencjał ekologiczny dla dwóch w/w jecwp określono jako umiarkowany, co świadczy o potrzebie poprawy jakości wód powierzchniowych. w dwóch punktach na rzece Soła, badane średnie stężenia sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu, węglowodory ropopochodne, przekroczyły wartość dopuszczalną dla stanu dobrego wody podziemne na terenie powiatu kwalifikują się do klasy I-III, które można określić jako wody zadowalającej jakości. zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych	powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego na terenie części gmin powiatu	okresowy wzrost poziomów promieniowania elektromagnetycznego, ale bez przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak poprawy efektywności energetycznej budynków,

- brak poprawy estetyki budynków,
- brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
- brak budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż dróg,
- brak edukacji mieszkańców,
- brak kontroli stanu środowiska,
- brak rozbudowy sieci kanalizacyjno-wodociągowej,
- brak poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej,
- zwiększenie zagrożenia powstawaniem osuwisk,
- brak rozwoju hodowli owiec z powodu braku realizacji programu Owca – Plus,
- brak rozwoju gospodarki odpadami,
- brak prawidłowego poziomu usuwania azbestu z terenu powiatu,
- brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
- niski poziom zadań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Programu...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej na czternaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków braku realizacji „Programu...” tylko jeden jest pozytywny. Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W tym przypadku chodzi między innymi o przedsięwzięcia w zakresie budowy nowych dróg, obiektów hydrotechnicznych, oraz infrastruktury wod-kan lokalizacja tych inwestycji musi być wybrana w zgodzie z miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego oraz z zachowaniem odpowiednich warunków dotyczących ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych w szczególności tych które zostały zakwalifikowane do obszarów NATURA 2000.

W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, gospodarki odpadami, jakości powierzchni ziemi oraz stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpłynie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych z projekcie „Programu...” pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja doprowadzi do oddziaływań takich jak:

- zwiększenie dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
- zmniejszenie zagrożenia dla wód i gleby z powody zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
- wzrost poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców powiatu,
- podniesienia poziomu wiedzy o możliwościach budowlanych na terenie powiatu (zagrożenia osuwiskowe),
- zwiększenie świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, wykonanie map akustycznych),
- zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
- zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych a także prawidłowego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (min. azbest),
- wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych,
- poprawę jakości środowiska, zachowanie dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,

- poprawę warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców powiatu oraz turystów wypoczywających na jego terenie.